БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 293 (18.471). • Пайшанба, 1982 йил 23 декабрь • Баҳоси 3 тийин.

Ватанимиз пойтахти Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг СССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси ўз ишини тамомлади. Мажлис аҳли якдиллик билан жаҳон парламентлари, ҳукуматлари, сиёсий партиялари ва халқларига Мурожаатнома қабул қилди. Юбилей тантаналари партия билан халқимиз монолит бирлигининг ёрқин намойишига айланди.

ЖАҲОН ПАРЛАМЕНТЛАРИ, ҲУКУМАТЛАРИ, СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАРИ ВА ХАЛҚЛАРИГА

Биз СССРда яшовчи барча халқларнинг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг олтмиш йиллигини тантанали нишонлаш учун Москвага тўпланган вакиллари икки юз етмиш миллион совет кишилари номидан ер юзидаги парламентларга, ҳукуматларга, сиёсий партияларга, халқларга ушбу Тинчлик мактуби билан мурожаат этаяпмиз.

Инсониятнинг энг заковатли кишилари миллий душманлик ва адоватни бартараф этиш, турли миллатларнинг чинакам тенг ҳуқуқлилиги ва дўстлиги тўғрисида асрлар бўйи қилиб келган орзулар бизнинг мамлакатимизда Коммунистик партия билан Совет давлатининг ленинча сиёсати туфайли, миллий ва социал озодлик социалистик принциплари амалга оширилганлиги, ҳамма шаклдаги жабр-зулм ва эксплуатация тугатилганлиги туфайли рўёбга чиқарилди.

Социалистик давлатда одамлар ўртасидаги, миллатлар ўртасидаги янги муносабатлар СССРнинг ташқи сиёсатини ҳам белгилаб турибди. Ялпи тинчлик, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик — бизнинг идеалимиз, доимий мақсадимиз ва ҳамиша ўйлаган ниятимиздир.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси янги тарихий давр бошланганидан дарак берди. Меҳнат аҳли социал ва миллий зулмни улоқтириб ташлаб, Советлар мамлакатини — халқларнинг қардошларча дўстлиги ва тенг ҳуқуқлилигини қарор топтирган, барча миллатлар учун чинакам озодлик, тараққиёт ва равнақни таъминлаб берган давлатни барпо этди.

Мустаҳкам, пишиқ-пухта, барқарор тинчлик — барча кишиларнинг, барча халқларнинг, бутун инсониятнинг биринчи ва энг зарур эҳтиёжидир.

Давлатлар инсоният цивилизациясини, ер юзидаги ҳаётнинг ўзини йўқ қилиб ташлай оладиган қуролга эга бўлиб турган бир пайтда, 70-йилларда анчагина орқага суришга муваффақ бўлинган уруш хавфи яна кучайиб, халқаро кескинлик сезиларли равишда ортиб бораётган ҳозирги шароитда тинчликни талаб қилиш айниқса муҳим аҳамият касб этмоқда.

Давлатларнинг бутун куч-ғайрати, ҳукуматларнинг, уюшган сиёсий кучларнинг, ҳар бир мамлакатда барча гражданларнинг активлиги ҳозир ядровий ҳалокатга йўл қўймасликка қаратилиши керак. Бундан кўра муҳимроқ вазифа йўқ ва бўлиши мумкин эмас.

Биз, совет халқининг мухтор вакиллари, шуни тантанали равишда айтамизки, Совет Иттифоқи ленинча тинчлик ва халқаро ҳамкорлик йўлидан бориб, урушнинг олдини олиш учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилади.

Совет Иттифоқи ўз зиммасига олган мажбуриятга мувофиқ ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслигини тасдиқлаймиз ва бошқа ядровий давлатларга яна бир бор мурожаат этиб, улар ҳам ўз зиммаларига мана шундай мажбурият олсинлар, деб даъват қиламиз.

Биз Совет Иттифоқининг ўз ядро қуролларини Америка Қўшма Штатлари билан ўзаро асосда кўпайтирмасликка тайёр эканини маълум қиламиз.

Биз стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисида ва Европадаги ядро қуролларини чеклаш ҳақида олиб борилаётган Совет—Америка музокаралари тез ва натижали тугалланиши тарафдоримиз. Марказий Европадаги қуролли кучлар ва қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисида тезроқ бир битимга эришилиши тарафдоримиз.

Биз ядро қуролининг янги турлари ва типлари ортиқ яратилмаслиги учун бу қуролнинг синовларини батамом ва бутунлай тақиқланиши тўғрисида ҳеч кечиктирмай бир битимга келишни таклиф қиламиз.

Биз химиявий қурол тақиқланиши ва йўқ қилиб ташланиши тарафдоримиз.

Биз қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартиришнинг бошқа ҳамма масалалари юзасидан ўтказилаётган ва тўхтатиб қўйилган музокаралар тезроқ қайтадан бошланишига даъват этамиз.

Биз дунёдаги ҳамма давлатларнинг қонун чиқарувчи органларига ва ҳукуматларига мурожаат этиб, можароли вазиятлар ҳамда кескинлик манбалари фақат сиёсий воситалар билан бартараф қилиниши тарафдори бўлиб майдонга чиқишга даъват этамиз.

Биз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти мустаҳкамланиши, унинг халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашдаги ролини оширилиши тарафдоримиз.

Шу мақсадлар йўлида Совет Иттифоқи дунёдаги сиёсий ва социал системаларидан қатъи назар, барча давлатлар билан ҳамкорлик қилишга тайёр.

Эндиликда дунёдаги барча давлатлар зиммасидаги тарихий масъулият, ҳозирги кун ва келажак учун масъулият жуда катта.

Совет кишилари шуни аминдирларки, давлатлар ва халқлар ўз куч-ғайратларини бирлаштирсалар, уруш хавфини енга оладилар, ер юзида тинчликни сақлаб қолиб, мустаҳкамлай оладилар, инсониятнинг яшаш ҳуқуқини ҳимоя қила оладилар.

Биз ер юзидаги парламентлар, ҳукуматлар, сиёсий партиялар ва халқларни ўз куч-ғайратларини мана шу йўлда бирлаштиришга даъват этамиз.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ОЛИЙ СОВЕТИ

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

«Жаҳон парламентларига, ҳукуматларига, сиёсий партияларига ва халқларига» Мурожаатнома КПСС Марказий Комитети, СССР Иттифоқи Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг 1982 йил 22 декабрдаги қўшма тантанали мажлисида бир овоздан қабул қилинган. (ТАСС—ЎЗТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ССР ИТТИФОҚИ ОЛИЙ СОВЕТИ ВА РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚЎШМА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида, 1982 йил 22 декабрь куни КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси давом этди.

Мажлис соат 11 да очилди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри ўрток Д. Ф. Устинов раислик қилди.

Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси номидан Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток К. М. Багиров табрик нутқи сўзлади.

Сўнгра тантанали мажлис қатнашчилари қизғин кутиб олган ЛХРП Марказий Комитетининг Бош секретари, Лаос Халқ Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўрток Кейсон Фомвихан нутқ сўзлади.

Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток С. К. Гроссу Молдавия Совет Социалистик Республикаси номидан табрик нутқи сўзлади

Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Монголия Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали Президиумининг Раиси ўрток Юмжагийн Цеденбал нутқини мажлис қатнашчилари самимий кутиб олдилар.

Латвия Совет Социалистик Республикаси номидан Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток А. Э. Восс табрик нутқи сўзлади.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўрток Войцех Ярузельскийнинг нутқини мажлис қатнашчилари қизғин кутиб олдилар

Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток Т. У. Усубалиев Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси номидан табрик нутқи сўзлади.

Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикаси Президенти ўрток Николае Чаушеску нутқини тантанали мажлис иштирокчилари самимий кутиб олдилар.

Тожикистон Совет Социалистик Республикаси номидан Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток Р. Н. Набиев табрик нутқи сўзлади.

Сўнгра тантанали мажлис иштирокчилари қизғин кутиб олган Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти ўрток Густав Гусак сўзга чиқди.

Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток К. С. Демирчян Арманистон Совет Социалистик Республикаси номидан табрик нутқи сўзлади.

Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президиумининг аъзоси, Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитетининг аъзоси ўрток Лазар Колишевскийнинг нутқини мажлис қатнашчилари самимий кутиб олдилар.

Танаффусдан кейин КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўрток К. У. Черненко раислик қилди.

Туркманистон Совет Социалистик Республикаси номидан Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток М. Ғ. Ғапуров табрик нутқи сўзлади.

Тантанали мажлис қатнашчилари Афғонистон Халқ демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Афғонистон Демократик Республикаси Революцион Кенгаши Президиумининг Раиси ўрток Бабрак Кармал нутқини қизғин кутиб олдилар.

Шундан кейин Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток К. Г. Вайно Эстония Совет Социалистик Республикаси номидан табрик нутқи сўзлади.

Ҳозир бўлган кишилар Финляндия Республикасининг Президенти Мауно Койвисто нутқини самимий кутиб олдилар.

Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг делегациясини тантанали мажлис қатнашчилари гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Қўшинлар ҳамма турларининг намояндалари, совет халқининг тинч меҳнатини сергак туриб қўриқлаётган Ватаннинг шавкатли ҳимоячилари шуҳратларга чулғанган жанговар байроқларни кўтариб, марш садолари остида залга кириб келдилар. Танк дивизиясининг командири генерал-майор В. А. Копылов Совет Армияси ва Флотининг барча жангчилари номидан тантанали мажлис қатнашчиларига самимий табрик сўзлари билан мурожаат этади. У Ленин партияси, совет халқи социализм ғалабаларини ҳимоя қилишдек фахрли хизматда турган ўз ўғлонларига қатъий ишонишлари мумкин, деб ваъда берди.

Яман Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Яман Халқ Демократик Республикаси Олий Халқ Кенгаши Президиумининг Раиси, Бош министри ўрток Али Муҳаммаднинг нутқини мажлис қатнашчилари қизғин кутиб олдилар.

Тантанали мажлис иштирокчилари Кампучия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Кампучия Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси ўрток Хенг Самриннинг нутқини қизғин кутиб олдилар.

Ҳозир бўлган кишилар Жазоир Миллий озодлик фронти партияси Сиёсий бюросининг аъзоси, Жазоир Халқ Демократик Республикасининг Бош министри ўрток Муҳаммад Абдулғани нутқини қизғин кутиб олдилар

Тантанали мажлис қатнашчилари «Жаҳон парламентлари, ҳукуматлари, сиёсий партиялари ва халқларига» Мурожаатномани баланд руҳ ва якдиллик билан қабул қиладилар.

Шу билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси ёпиқ деб эълон қилинади. Совет Иттифоқи Гимнининг тантанавор куйи янграйди.

КРЕМЛДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР ҳукумати 22 декабрда Кремлда СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги муносабати билан қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари ҳозир бўлдилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари — КПСС Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзолари, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, партия ветеранлари, машҳур меҳнат аҳллари, таниқли фан ва маданият арбоблари, ҳарбий бошлиқлар, руҳонийлар вакиллари ҳозир бўлдилар.

Залда социалистик мамлакатлар партия-давлат делегациялари, коммунистик, ишчи ва революцион-демократик партияларнинг, миллий озодлик ҳаракатларининг ва халқаро ташкилотларнинг делегациялари, бошқа чет эллик меҳмонлар, дипломатия корпуси намояндалари бор эди.

Қабул маросимида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов нутқ сўзлади.

Ўрток Ю. В. АНДРОПОВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Ҳурматли меҳмонлар!

Аввало шу қабул маросимининг барча қатнашчиларини табриклашга ижозат бергайсизлар. Мен чет эллик меҳмонларимизга ва дипломатия корпусининг намояндаларига алоҳида мурожаат этмоқчиман. Ҳурматли меҳмонлар, совет халқининг катта байрами — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигида қатнашганингиз учун сизлардан миннатдормиз. Сизларнинг бу байрамда ҳозир бўлганлигингиз — Совет Иттифоқининг дунёдаги кўпчилик давлатлар ва халқлар билан кўпдан-кўп, хилма-хил ва самарали алоқалари ёрқин далилидир.

СССРнинг 60 йиллигини кенг кўламда самимият билан, жамоатчиликнинг кенг доиралари иштирокида ўтказган социалистик ҳамдўстликдаги қардош мамлакатларга чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирамиз. Бу — мамлакатларимизни бирлаштириб турган самимий дўстликнинг яна бир далилидир, биз бу дўстликни янада чуқурлаштиришни ўзимизнинг муқаддас бурчимиз деб биламиз.

Бу ерда барча қитъалардан келган кўп сонли коммунистик, ишчи ва революцион-демократик партияларнинг делегациялари ҳозир бўлганлиги ленинчи партиямиз халқаро сиёсатининг ўзаги бўлиб келган ва шундай бўлиб қолаётган пролетар интернационализми принципининг таъсирчанлигини яна бир бор таъкидлайди.

Биз мустамлакачилик зулмини улоқтириб ташлаб, миллий мустақиллик ва социал тараққиёт йўлига ўтган кўпгина давлатларнинг делегациялари тантаналаримизда қатнашганлигини зўр мамнуният билан қабул этамиз. Биз шу мамлакатлар билан дўстона муносабатларни, тенг ҳуқуқли ҳамкорликни юксак қадрлаймиз.

СССРга дўст бўлган қўшни давлатнинг бошлиғи — Финляндия республикасининг Президенти Мауно Койвисто жаноблари орамизда ўтирибди. Унинг шу кунларда Москвага келганлиги — мамлакатларимиз ўртасида неча ўн йиллар мобайнида вужудга келган барқарор, яхши муносабатларнинг ҳамда самарали, ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг яна бир далилидир. Бу муносабатлар — турли ижтимоий тузумдаги давлатлар тинч-тотув яшаши доктринаси ҳаётий кучининг ёрқин намунасидир. Бизнинг нотинч асримизда бу доктрина инсониятга тинч келажакнинг бирдан-бир ишончли йўлини кўрсатиб турибди.

Совет Иттифоқининг ҳам ички, ҳам ташқи сиёсати ҳақида кечаги тантанали мажлисда гапириб ўтдим. Бу ерда фақат бир нарсани айтиб ўтмоқчиман: СССР ўзи яшаб келаётган 60 йил мобайнида халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик, барча халқларнинг мустақиллик, озодлик ва тараққиётга бўлган ҳуқуқларини ҳурмат қилиш ишининг астойдил тарафдори ва изчил ҳимоячиси сифатида дунёда ўзининг мустаҳкам ўрнини олди. Бинобарин, биз билан шу асосларда ҳамкорлик қилишга тайёр бўлган ҳар бир халқ, ҳар бир давлатни Совет Иттифоқи холис ният, очиқ қалб билан, қўл узатиб ҳамиша қарши олаверади. (Давомли қарсаклар).

— Ер юзида мустаҳкам тинчлик учун!

— Барча давлатларнинг тинч ҳамкорлиги ва ҳамма халқларнинг дўстлиги учун!

— Азиз меҳмонларимизнинг ва шу залда ҳозир бўлган барча кишиларнинг сиҳат-саломатлиги учун, қадаҳ кўтаришни таклиф қиламан. (Давомли қарсаклар).

ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак жавоб нутқи сўзлади.

Ўрток Г. ГУСАК нутқи

Ҳурматли ўртоқ Андропов, азиз Совет Иттифоқилик дўстлар!

Сизларнинг улуғ юбилейингиз — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги байрамида қатнашишга қилинган таклиф учун чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор этсам, барча қитъалардаги 112 мамлакатдан келган чет эллик меҳмонлар ҳам менга қўшиладилар, деб ўйлайман. Бу айём бутун тараққийпарвар инсониятнинг ҳам катта байрамидир.

Биз Москвада сизлар билан бирга унутилмас кунларни кечирдик, шу кунлар мобайнида қардош совет халқининг шонли, қаҳрамона тарихи яна кўз ўнгимиздан ўтди. Икки кунлик қўшма тантанали мажлис 60 йил муқаддам Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига ихтиёрий равишда бирлашган озод халқлар турмушидаги революцион ўзгаришларнинг ёрқин намойиши, ўз ленинчи партияси раҳбарлигида совет халқи эришган муваффақиятларнинг ишонарли исботи бўлди

Сизларнинг тантанали мажлисингиз совет халқининг КПССга ва ўз социалистик Ватанига чуқур меҳр-муҳаббатини, унинг фидокорона меҳнат натижалари учун ҳаққоний фахрланишини ҳамда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг музаффар байроғини аввалгидек баланд кўтариб боришга, улуғ Ленин васиятларини муваффақиятли амалга оширишга қатъий аҳду паймон қилганлигини намойиш этди.

Совет Иттифоқилик азиз ўртоқлар! Сизларнинг муваффақиятларингизга фидокорона меҳнат ва беҳисоб қурбонлар туфайли эришилганлигини яхши биламиз. Бунинг учун бутун дунёдаги барча дўстларингиз, барча тараққийпарвар кишилар сизларга ташаккур, ҳурмат ва таҳсин билдирадилар. Шу кунларда эришилган муваффақиятлар муносабати билан ер юзининг турли қитъаларидан сизларга табрикномалар келиб турибди, гўзал Ватанингиз бахт-саодати йўлидаги меҳнатда, бутун дунёда тинчлик ва тараққиёт иши учун курашда янги зафарлар тиланмоқда. (Қарсаклар).

Ўтган ўн йилликлар мобайнида сизлар дунёда социализмни ривожлантиришга, халқларнинг ўз озодлиги йўлидаги ғолибона курашига катта ҳисса қўшиб келганлигингиз ва ҳануз катта ҳисса қўшаётганлигингиз учун ҳам сизларга чин кўнгилдан ташаккур. СССР шу одилона курашда бу халқлар учун намуна, илҳом манбаи ва ишончли таянч бўлиб қолди.

Шу кунларда Москвадан тинчлик овози яна зўр куч ва ишонч билан янгради. Ҳурматли Юрий Владимирович, Сизнинг докладингиз Совет Иттифоқи ҳақиқатан ҳам тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашдан манфаатдор бўлган ҳамма кишиларга аввалгидек сабот билан қўл узатаётганлигини яна бир карра кўрсатди. Бу ижобий ва шу билан бирга қатъий позиция учун барча тинчликсевар кишилар сизлардан миннатдордирлар.

Совет Иттифоқилик азиз дўстлар, сизларнинг улуғ байрамингизни бугун Сизлар билан бирга нишонлаётган ҳамма кишилар номидан КПСС XXVI съезди қарорларини бажаришда, Совет Иттифоқининг фаровонлиги йўлидаги меҳнатда, халқларнинг тинчлиги ва бахтиёр ҳаёти учун курашда катта муваффақиятлар тилашга рухсат этгайсизлар. (Қарсаклар).

Ўрток Г. Гусак Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг шонли 60 йиллиги шарафига ва унинг янада равнақ топиши учун, Совет Иттифоқи ленинчи Коммунистик партияси, қаҳрамон совет халқи шарафига, социализм, тараққиёт ва тинчлик учун табрик сўзларини айтди, бу сўзлар давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

* * *

Санъат усталари концерт қўйиб бердилар.

Қабул маросими қардошларча, самимий вазиятда ўтди.

(ТАСС).

Ю. В. АНДРОПОВ Н. ЧАУШЕСКУ БИЛАН УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов 21 декабрь куни РКП Бош секретари, РСР президенти Н. Чаушеску билан учрашди.

Совет — Руминия муносабатлари, Варшава Шартномаси ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасидаги ҳамкорлик масалалари юзасидан, шунингдек баъзи бир актуал ташқи сиёсий проблемалар хусусида фикрлашиб олинди. Ҳамкорликни, шу жумладан партиялараро ҳамкорликни, Совет Иттифоқи билан Руминия ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантиришдан ҳар икки томоннинг манфаатдорлиги таъкидланди.

Учрашув ошкора, ўртоқлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

КРЕМЛДАГИ УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов 21 декабрь куни РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитетининг аъзоси, РСР ҳукуматининг Бош министри К. Дэскэлеску билан учрашди.

Суҳбат чоғида Совет — Руминия муносабатларига оид баъзи масалалар кўриб чиқилди ҳамда Совет Иттифоқи билан Руминия ўртасида ҳар томонлама ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш ва чуқурлаштиришни ҳар икки томон истаётганлиги тасдиқланди.

Учрашув дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

БУЗИЛМАС ҚАРДОШЛИК ИТТИФОҚИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «СССРнинг олтмиш йиллиги» ҳақидаги доклади алоҳида китобча қилиб нашр этилди. Бу доклад КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг 1982 йил 21 декабрда Кремлнинг Съездлар саройида ўтказилган қўшма тантанали мажлисида қилинган эди.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти тайёрлаган ва у «Красный пролетарий» босмахонасида босилган.

(ТАСС).

МЕҲНАТ РАПОРТЛАРИ

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, социалистик Ватаннинг шонли юбилейини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, реализация қилинадиган маҳсулот ҳажми бўйича йиллик планни муддатидан илгари, 21 декабрда бажардилар. Йил охиригача планга қўшимча равишда 16 миллион сўмликдан зиёд миқдорда маҳсулот реализация қилинади.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада халқ манзарали амалий санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Бухородаги «Октябрь 40 йиллиги» зардўзлик фабрикасининг каштачи устаси ўртоқ Нўъмонжон Аминовга «Ўзбекистон ССР халқ рассоми» фахрий унвонини берди.

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР СИЁСИЙ МАСЛАҲАТ КОМИТЕТИНИНГ КЕНГАШИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Келишилган битимга мувофиқ, 1983 йил январь ойининг биринчи ярмида Прага шаҳрида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий Маслаҳат Комитетининг навбатдаги кенгаши ўтказилади.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси

КОММУНИЗМ БУНЁДКОРЛАРИНИНГ ҚАРДОШЛИК ИТТИФОҚИ

Кеча хабар қилганимиздек, Кремлнинг Съездлар саройида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлис ўз ишини давом эттирмоқда. 21 декабрь кечқурунги мажлисда табрик нутқи сўзлаган ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ **Э. Хонеккер** бундай деди: совет халқи КПСС раҳбарлигида инсоният тарихидаги энг илғор, энг адолатли ижтимоий тузумни яратди.

ГДР граждaнлари, деб таъкидлади у, халоскор совет халқининг жасоратини ҳеч қачон унутмайдилар. Фашизмнинг тор-мор этилиши немис халқига эксплуатация ва жабр-зулмдан холи бўлган жамият барпо этиш учун тарихий имкониятни яратиб берди. Германия Демократик Республикаси мана 30 йилдан кўпроқ вақтдан буён барқарор ривожланиш йўлидан бормоқда. У қардош социалистик мамлакатларнинг ҳамдўстлигида Европанинг қоқ марказида социализм ва тинчликнинг қалъаларидан бири сифатида ўзининг интернационал бурчини бажариб келмоқда.

КПСС ва СССР билан қардошлик иттифоқи, деб уқтирди нотиқ, ГДР халқи учун социализм ва тинчлик йўлидан муттасил олға ҳаракат қилишда мустаҳкам негиз бўлиб келди. Ҳозир ҳам шундай ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади. Биз иттифоқимизни мустаҳкамлаш билан Карл Либкнехт ва Роза Люксембург, Эрнст Тельман ва Вильгельм Пик васиятларини бажармоқдамиз. Улар Совет Иттифоқи билан дўстликни халқимиз ишончли келажагининг мустаҳкам пойдевори деб билган эдилар.

Иккала мамлакат самарали ҳамкорлигининг натижалари ўз-ўзидан равшан. Нотиқ СССР билан ГДР ўртасида ўзаро манфаатли иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни кенгайтириш намуналарини келтирди.

У мустаҳкам тинчликка олиб борадиган йўлни кўрсатиб бераётган КПССнинг Тинчлик программасига алоҳида эътибор берди. Социализм билан империализм ўртасидаги чегарада жойлашган ГДР халқи тинчликдан кўра муҳимроқ нарса йўқлигини билади. Биз қуролланиш пойгасини тўхтатиш, қуролсизланиш, хусусан ядровий қуролсизланиш юзасидан тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принциплари асосида конкрет тадбирларни амалга ошириш борасида СССРнинг конструктив ташаббусларини чин қалбдан қўллаб-қувватлаймиз.

Нотиқ АҚШ ва НАТО энг агрессив доираларининг режаларини барбод этиш, ядро уруши ҳалокатига йўл қўймаслик, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашини қарор топтириш мумкин ва лозим, деган комил ишончни билдирди. Улуғ Октябрдан кейин ўтган 65 йил ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи яшаб келаётган 60 йил бунга қатъий ишонч бахш этади.

Маркс — Энгельс — Лениннинг барҳаёт ғоялари жаҳон халқларини тинчлик ва социализмнинг янги ғалабаларига олиб келади.

Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Д. А. Кунаев** айтдики, ўртоқ Ю. В. Андропов бутун айтган ва большевистик принципиаллиги, рўй-ростлиги ва дангаллиги жиҳатидан ажойиб бўлган фикрлар қозоғистонликларнинг қалбларида КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини якдил қўллаб-қувватлаш билан мамлакатнинг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг бахт-саодати йўлида янада яхшироқ меҳнат қилишга бўлган эҳтиросли истаги билан акс-садо беради.

Қозоқ халқи ўзининг тикланганлиги, иқтисодий ва маънавий жиҳатдан юксалганлиги учун совет тузумидан, ленинча миллий сиёсатдан миннатдордир. Қозоқларнинг қадимий диёрида рўй берган буюк ўзгаришлар орасида биз учун космосни штурм қилиш ва қўриқ эпопеяси айниқса унутилмасдир. Қўриқ қозоқлар диёри қиёфасини таниб бўлмас даражада ўзгартириб юборди, уни энг катта ғаллачилик ва чорвачилик базаларидан бирига айлантирди. Қўриқ — олтин доннинг ўзигина эмас. У — биринчи даражали индустрия, кенг тармоқли коммуникациялар, қудратли ёқилғи энергетика региони ҳамдир. Қўриқ — ернинг янги типдаги хўжайинини, кенг кўламдаги билим ва маҳорат соҳибини, астойдил ватанпарвар ва эътиқодли интернационалистни вояга етказди.

Эндиликда Қозоғистон КПСС ўртага қўйган энг асосий вазифалардан бири — Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшадиган ҳиссасини талай даражада кўпайтириш учун анча катта имкониятларга эгадир. Қозоғистонликлар Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга оширишни ўзларининг энг биринчи бурчи деб ҳисобламоқдалар.

Республика меҳнаткашлари ҳамма жойда мамлакатнинг иқтисодий, мудофаа ва маънавий потенциалини янада кўпайтиришга, бизнинг энг бебаҳо бойлигимиз — халқлар дўстлигини мустаҳкамлашга бутун чоралар билан кўмаклашишга интилмоқдалар.

Қозоқ халқи, деди нотиқ, бундан 250 йил муқаддам ўз тақдирини улуғ рус халқи билан ихтиёрий равишда абадий боғлади. Қозоғистоннинг ҳамма жойида меҳнатни, турмушни ва бутун ижтимоий ҳаётни интернационаллаштиришдан иборат ижобий жараёнлар содир бўлмоқда. Республикамизда юздан кўпроқ миллат ва элат вакиллари яшамоқда. Коллективларимиз кўп миллатли бўлиб, тиллари ҳам хилма-хилдир. Аммо биз ҳаммамиз бир-биримизни жуда яхши тушунамиз. Чунки битта порлоқ қуёш — халқлар дўстлиги ленинча қуёши остида яшаймиз, бир тилда — интернационализм тилида, Ленин тилида сўзлашамиз ва коммунизм йўлида бирга меҳнат қилмоқдамиз. Бу жуда соз!

Биз ҳаммамиз шуни чуқур ва миннатдорчилик билан англаймизки, партиянинг доимий ғамхўрлиги, барча совет халқларининг ва аввало содиқ дўстимиз ва оғамиз — улуғ рус халқининг ёрдами биз эришган ютуқлар манбаи ва келгусидаги ютуқлар истиқболидир!

Азиз ўртоқлар, бизнинг жонажон партияга ва халқларнинг қардошлик иттифоқига муқаддас ҳамда бузилмас қасамёдимизни қабул қилгайсизлар. Қозоғистон ўзининг бутун бойлиги ва шон-шуҳрати учун халқларнинг қардошлик иттифоқидан миннатдордир.

Тўпланганлар томонидан самимий кутиб олинган КМП Марказий Комитети Сиёсий бюроси Президиумининг аъзоси, КХДР Маъмурий кенгашининг Бош министри ўртоқ **Ли Ден Ок** бундай деди: СССРнинг ташкил этилганлиги янги ҳаёт барпо этиш учун совет халқига кенг имкониятлар очиб берган чинакам тарихий воқеа бўлди. Ўтган олтмиш йил совет халқи учун чуқур ўзгаришлар даври, зўр тараққиёт ва равнақ топиш даври бўлди.

Ҳозирги вақтда совет халқи ўртоқ Ю. В. Андропов бошчилигидаги Коммунистик партия раҳбарлигида КПСС XXVI съезди белгилаб берган ўн биринчи беш йилликни амалга ошириш учун зўр ғайрат билан курашиб, бу соҳада катта муваффақиятларга эришмоқда. Корейс халқи қардош совет халқининг барча муваффақиятларидан астойдил қувониб, уларни қизғин табриклайди.

Октябрь революцияси ғалаба қозонган ҳамда ер юзида ишчи ва деҳқонларнинг биринчи давлати ташкил этилган вақтдан буён халқаро майдонда туб ўзгаришлар рўй берди, деб сўзини давом эттирди нотиқ. Социализм бир мамлакат доирасидан чиқиб, жаҳон миқёсида ривожланди, империалистларнинг агрессия ва урушдан иборат сиёсатини жиловлаб қўйишга, дунёда тинчлик ва хавфсизликни гарантиялашга қодир бўлган ҳал қилувчи куч сифатида ўсди ва мустаҳкамланди.

Сўнгра нотиқ КХДР меҳнаткашларининг эришган ютуқлари ҳақида гапирди. У корейс халқининг социалистик қурилиш ва ватанни бирлаштириш учун олиб борган курашини доимо ва оғишмай қўллаб-қувватлаётганликлари ҳамда бирдамлик билдираётганликлари учун КПССга, СССР ҳукуматига ва қардош совет халқига чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

Бизнинг халқимиз, деди нотиқ, ўзининг яқин қўшниси ва синфдош оғаси бўлмиш совет халқи билан дўстлик ва жипсликни қадрлайди ҳамда буларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун бутун куч-ғайратини сарфлайди. Биз Корея билан Совет Иттифоқи ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари бундан буён ҳам ҳар икки мамлакат халқлари манфаатлари йўлида, умуман социализм кучларини жипслаштириш манфаатлари йўлида бундан буён ҳам янада кўпроқ мустаҳкамланиб ривожланаверади, деб ишонамиз.

Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Э. А. Шеварднадзега** сўз берилади. Бизнинг иттифоқимиз мангудир, деди нотиқ, — чунки у социалистик иттифоқдир. У ихтиёрий иттифоқ, чунки олий демократик принциплар, инсониятнинг инсонпарварлик идеаллари унинг негизидир.

Ўн йил муқаддам, деб сўзини давом эттирди нотиқ, биз танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантириш, партия, давлат, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш асосида мамлакатнинг ягона халқ хўжалик комплексига республика қўшаётган улушни кўпайтиришни шу минбардан туриб ваъда қилган эдик. Бутун шу йиллар республика ҳаёти халқимизнинг Советлар Ватани олдидаги масъулиятини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлик билан йўғрилган. Биз ифтихор билан шу нарсани маълум қиламиз: ўтган ўн йилликнинг ҳар бир йили Совет Грузияси учун Қизил байроқли йил бўлди. Шу вақт ичида миллий даромад ҳосил қилиш ва саноат потенциали икки баравар кўпайди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш икки баравар ортди. Шу беш йилликнинг дастлабки икки йили планлари муваффақиятли равишда бажарилмоқда.

Шу билан бирга, деб уқтириб ўтди нотиқ, бизда ҳали кўпгина камчиликлар, проблемалар бор. Биз айни субъектив омилларда, аввало интизомни мустаҳкамлаш, масъулиятни ошириш, омманинг ташаббуси ва ижодкорлигини ривожлантиришда ўсишнинг жуда катта резервлари, камчиликларни тугатиш йўллари бор, деб ҳисоблаймиз.

Нотиқ СССРда миллий масаланинг ҳал этилиши тўғрисида гапириб, миллий маданият ва фан совет йилларида бўлгани сингари шундай зўр парвозни Грузия халқининг тарихи ҳали билган эмас, деб таъкидлади. Лекин душманларимиз бошқа гапларни айтмоқдалар. Империалистлар, океан нариёғидаги «советшунослар», барча турдаги «сиёсатдонлар» Совет Иттифоқи парчаланиб кетади деб «башорат қилмоқдалар». Империалистлар лагерида грузинлар тўғрисида алоҳида «ғамхўрлик қилмоқдалар», грузин тилининг «руслаштирилиши», «сиқиб чиқарилиши», миллий маданиятнинг роли камситилаётганлиги ҳақида гап сотмоқдалар ва ҳоказо.

Бу жаноблар Грузия ҳақида ғамхўрлик қилаяпти дейсизми? Бир вақтлар АҚШда уч миллионга яқин туб аҳоли яшар эди. Уларнинг фожиали тақдири ҳаммага маълум. Барча республикалар сингари бугунги кунда Совет Грузияси ҳам жаҳон цивилизацияси даражасида яшамоқда.

Келгуси йили, деб давом этди нотиқ, Грузиянинг Россия билан қон-қардошлашганлигининг шонли икки юз йиллиги нишонланади. Ҳар бир грузин ўзининг революциягача бўлган кўп жафокаш тарихига назар ташлаб биз қандай қилиб омон қолдиқ, деган саволни беради. Биз улуғ рус халқи билан бирга бўлганлигимиз учун омон қолдик!

Хўш, шимолий қўшни билан қардошлашишга Грузияни қандай куч йўллади? Жисмоний ва маънавий қирилиб кетишдан халос бўлиш умиди йўлладими? Ҳа, шубҳасиз шу умид йўллади. Лекин бугина эмас, энг муҳими шуки, Грузияни Россияга улуғ рус халқи табиатининг ўзи: унинг универсал истеъдоди, унинг зукколиги ва синфий онглилиги, унинг революцион руҳи, унинг даҳоси — улуғ Ленин даҳоси жалб этди. Шундай халқгина социалистик революцияни амалга ошириши, Коммунистик партиянинг хоҳиш-иродаси билан қардошлик ва тенг ҳуқуқлиликнинг бузилмас салтанатини яратиши мумкин эди.

Нотиқ СССРга асос солган республикалардан бири бўлган бугунги Грузия номидан ҳозирги вақтда Грузия совет халқлари республикалари орасида ёркин нур сочиб турган диёрга айланганлиги учун улуғ Россияга миннатдорчилик сўзларини изҳор этди.

Совет ёшлари ва пионерларининг намояндалари тўпланганларнинг қарсаклари остида залга кириб келадилар. Улар тантанали мажлис қатнашчиларини 42 миллионли ленинчи комсомол ва қизил галстукли гвардия номидан табриклайдилар.

Мамлакат ёшларининг вакиллари бахтли болалик ва ёшлик учун, тинч осмон остида яшаш ва меҳнат қилиш бахти учун партияга, Ватанга қизғин миннатдорчилик изҳор этдилар.

Ёшларнинг зарбдор ишлари тўғрисидаги рапортнинг қуйидаги сатрлари зал гумбазлари остида янграйди:

Заводлар ва қурилишларда, БАМда ва Қорақум каналида, Россиянинг Ноқоратупроқ ўлкасида ва Донбасс шахталарида, Экибастузда, Сибирь ва Узоқ Шарқда — йигит ва қизлар меҳнат қилаётган ҳамма жойда стахановчиларнинг новаторлиги, фронтчи бригадаларнинг зарбдорлиги, урушдан кейинги тикланиш ва қўриқ ерлар қаҳрамонларининг шавқ-завқи ҳукм сурмоқда. Юбилей мусобақасида икки юз мингдан кўпроқ комсомол-ёшлар коллективи беш йилликнинг икки йили топшириғини муддатидан илгари бажарди. Мамлакат комсомолларидан бир миллиондан кўпроқ киши механизатор, қарийб олти юз минг киши чорвадордир. Совет студентлари партия ғамхўрлигига астойдил ўқиш билан, халқ ишларида фаол қатнашиш билан жавоб бермоқдалар.

Табрик қатнашчилари комсомол ҳамиша Коммунистик партиянинг содиқ ёрдамчиси ва ишончли резерви бўлади, мамлакат йигит ва қизлари ўзларининг бутун кучларини КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини бажаришга бағишлайдилар, деб Ватанни, партияни, унинг ленинчи Марказий Комитетини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповни мамлакат ёшлари номидан ишонтирдилар.

Мажлис қатнашчилари самимий кутиб олган Куба Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитетнинг иккинчи секретари, Куба республикаси Давлат Кенгаши ва Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, революцион қуролли кучлар министри ўртоқ **Р. Кастро Рус** бундай деди: Олтмиш йил инсоният тарихи учун катта давр эмас. Лекин 1917 йилнинг Октябридан кейин бошланган ғоят қисқа муддат ичида илгари чор Россияси зулми остида бўлган халқлар ўз ўсишлари ва тараққиётида ўтган бир неча асрларга нисбатан беқиёс зўр бериб олға силжидилар.

Куба халқи барча соҳаларда Совет Иттифоқи эришган буюк зафарларга қойил қолмоқда ва бу зафарлар билан фахрланмоқда. Бу муваффақиятлар меҳнаткаш халқнинг ижодий куч-ғайрати самараси эканини, бу халқ ўзининг ғайрат-шижоати, истеъдоди, қатъияти ва мардлиги билан жуда катта бойликларни яратганини ва турмуш даражасини ғоят оширишга эришганлигини Куба халқи билади. Пролетар интернационализми принциплари асосида тарбияланган совет кишилари қурбонлар бериш ва муҳтожликлар орқали эришган ютуқларини барча қитъалардаги ўнлаб бошқа халқларнинг осойишталиги ва бахт-саодати йўлида баҳам кўраётган халқнинг тарихда биринчи намунасидир.

Империализмнинг авантюристик сиёсати инсониятни хатарли вазият олдига келтириб қўйган ҳозирги вақтда ҳам биз Совет Иттифоқи қатъий ва изчил позицияни эгаллаб турганлигини ва ўзига хос вазминлик билан тинчлик учун кураш олиб боришга ҳамиша тайёр эканлигини яна кўриб турибмиз. Тарихнинг боришини орқага қайтаришга уринаётган кимсаларнинг телбалиги ва такобирлигидан халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги мустаҳкам қалқон билан ҳимоя қилинган. Империалистлар ўз иғвогарликлари ва дўқ-пўписаларини бемалол амалга оширишлари мумкин эмас. Ҳақиқат қуролланиш пойгасига қарши, янги жаҳон уруши хавфига қарши курашаётганлар томонидадир.

Совет ва Куба халқларини, КПСС билан Куба Коммунистик партиясини боғлаб турувчи ришталар вақт ўтиши билан тобора самарали тус олмоқда, бу алоқалар социализм ва тинчлик учун муштарак жанг жараёнида мустаҳкамланиб бормоқда, деб таъкидлади нотиқ. Бу алоқаларни ҳеч ким буза олмайди. Куба халқи содиқ бўла оладиган ва қадр-қимматини охиригача сақлаб қола оладиган халқлар қаторига киради.

Куба революцияси ҳалол, тўғри, нурли йўлдан бормоқда. Шу боисдан биз ҳар қандай қийинчиликларга қарамай, бу йўлдан чиқмаймиз. Куба билан Совет Иттифоқини мангу боғлаб турган қардошлик ва бирдамлик ришталари бизнинг шу йўлдан олға қараб ҳаракат қилишимизни таъминлайдиган асосий шарт-шароитлардан биридир.

Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **П. П. Гришкявичус** сўзга чиқади. Инсоният, деди у, жабр-зулм ва зўравонлик бўлмайдиган жамият тўғрисида асрлар бўйи орзу қилиб келди. Совет кишилари бу орзуни ҳақиқатга айлантирдилар. Улар амалга оширган жасоратдан бутунги кунда бутун дунё қойил бўлмоқда.

Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг докладида Совет давлати 60 йил мобайнида босиб ўтган шонли йўл ёрқин ва сермазмун кўрсатиб берилди, ҳозирги босқичдаги кенг миқёсли вазифалар ўртага қўйилди. Литва халқи ҳам бошқа қардош халқлар билан бирга ана шу йўлдан бормоқда. Биз бу билан фахрланамиз, бизнинг кучимиз ва бахт-саодатимиз мана шундадир.

Бугун, қувончли тантана кунида, деди нотиқ, давлатимиз гимнидаги қадрдон бўлиб қолган сўзлар: Эркин ўлкалардан Улуғ Русь диёри яратди қудратли, аҳил оила, деган сўзлар айниқса улуғвор ва сермаъно янграмоқда. Халқлар хоҳиш-иродаси билан вужудга келтирилган қудратли Совет Иттифоқи партиямиз ленинча миллий сиёсатининг ҳаётийлигини, тўғрилиги ва тантанасини ифода этади.

Нотиқ республиканинг бугунги куни тўғрисида гапириб, бу йил республикада 1940 йилдагига нисбатан 63 баравар кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилганлигини, худди шу вақт ичида электр энергия ҳосил қилиш 144 баравардан кўпроқ ошганлигини маълум қилди. Саноатнинг янги тармоқлари вужудга келтирилди, кўркам шаҳарлар қад кўтарди, Литва қишлоғининг ҳаёти таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бир вақтлар деҳқонларни уларнинг томига похол ёпилган кўпдан-кўп ёғоч хуторлар тарқоқ ҳолда жойлашган энсизгина ночор ерлари ажратиб турган жойларда эндиликда совхоз ва колхозларнинг кенг далалари ястаниб ётибди. Давлатнинг сахий ёрдами туфайли қишлоқни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг шу қадар катта планлари реал бўлиб қолди.

Совет Литваси унча катта эмас, баайни қаҳрабо томчисидек Литвани Совет Иттифоқи составига қабул қилиш тўғрисидаги илтимос билан 1940 йилнинг ёзида Москвага келган Литва халқ сейми делегациясига аъзо бўлган шоира Саломея Нерис шундай деган эди. Лекин айни вақтда бизнинг республикамиз ғоят каттадир, чунки у совет халқларининг аҳил оиласига киради. Совет ватанпарварлиги туйғуси, социалистик Ватанимиздан фахрланиш туйғуси турмушимизга чуқур сингиб кетган. Социалистик Ватанимиз республика чегаралари билан туғамай, балки Болтиқ денгизидан Тинч океангача давом этади. Ҳамма жойда биз ягона, қудратли социализм мамлакатига мансубмиз. Биз бугунги кунда эга бўлган нарсаларнинг ҳаммаси ўз-ўзидан келгани йўқ. Меҳнаткашларнинг бақувват қўллари, Ленин ғояларининг революцион пафоси, қардош халқлар дўстлиги — барча ғалабаларимизнинг гаровидир. Бинобарин, биз бу дўстликни кўз қорачиғидек асраймиз!

* * *

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва Министрлар Совети номига, тантанали мажлис президиумига партия, совет ва касаба союз органларидан, саноат корхоналари ва муассасалар, қурилишлар, колхоз ва совхозларнинг коллективларидан, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти жангчиларидан, илмий муассасалар ва ижодий ташкилотлардан, партия ветеранларидан, комсомоллар ва ёшлардан, мамлакат меҳнаткашларидан кўпдан-кўп табрикномалар, қутловлар ва меҳнат рапортлари келиб турибди.

* * *

22 декабрь куни тантанали мажлис қатнашчилари ва кўпдан-кўп меҳмонлар **Ю. В. Андропов, Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, А. Я. Пельше, Г. В. Романов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Т. Я. Киселев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рижков** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Социалистик мамлакатлар, коммунистик, ишчи, социал демократик, социалистик ва революцион демократик партиялар, миллий озодлик ҳаракатлари ва ташкилотлари делегацияларининг бошлиқлари, кўпгина мамлакатларнинг таниқли давлат арболари, халқаро жамоат ташкилотлари делегацияларининг раҳбарлари президиумга чиқадилар.

Раислик қилувчи КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри ўртоқ **Д. Ф. Устинов** Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **К. М. Багировга** сўз берди.

ССР Иттифоқининг юбилейи мамлакатимиз эришган чўққиларнинг улуғворлигини, рўй берган буюк ўзгаришларнинг тарихан янгилигини янада яққол ва тўла равишда кўрсатди, деди нотиқ. Бундан 60 йил муқаддам В. И. Лениннинг сафдоши ва шогирди, СССР Марказий Ижроия Комитетининг дастлабки раисларидан бири Нариман Нариманов Совет республикалари Иттифоқини «битта том остидаги уй» деб атаган эди. Совет кишилари бу уйни меҳр-муҳаббат ва ишонч билан барпо этиб, ҳимоя қилдилар, биргаликда муваффақиятларга эришдилар, энг қаттиқ синов йилларида бир-бирларига ёрдам ва мадад бериб турдилар.

60 йил мобайнида дунёда биринчи эркин халқлар социалистик федерацияси катта ва шонли йўлни босиб ўтиб буюк давлатга айланди. Бу — улуғ Ленин миллий масалага доир ишлаб чиққан таълимот изчиллик билан амалга оширилиши натижасидир. Барча миллатлар ишчилар синфи, меҳнаткашларининг туб манфаатларини изчиллик билан ифода этаётган айни Коммунистик партиягина шундай натижаларга эриша олди.

Бизнинг республикамиз, унинг қиёфаси ўзгартирилган қадимий ва гўзал замини ленинча миллий сиёсат тантанасининг ҳаётбахш намунасидир. Озарбайжон халқи Коммунистик партия раҳбарлигида социалистик цивилизациянинг юксак марраларига эришди, Совет Ватани қардош халқлари ўртасида муносиб ўринни эгаллади. Бу халқимиз учун ССР Иттифоқи 60 йиллик йўлининг асосий якунларидан биридир. Иккинчи бир жуда муҳим якун — барча қардош халқлар билан интернационал бирликдир. Совет давлатини мустаҳкамлашга қўшиладиган ҳиссани тинимсиз кўпайтириб бориш, халқлар дўстлиги ҳамда қардошлигини чуқурлаштириш ва ривожлантириш бундан буён ҳам Озарбайжон халқи учун олий бурч, муқаддас вазифа бўлиб қолаверади. Нотиқ Озарбайжон меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш учун курашда ва СССРнинг 60 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида эришган катта-катта муваффақиятларни қайд этиб ўтди.

Биз республикамиз ва бутун мамлакат эришган ютуқлар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Аммо, ўртоқ Ю. В. Андропов таъкидлаб ўтганидек, эришилган натижалар билан қаноатланиб қолиш мумкин эмас. Озарбайжон партия ташкилоти, меҳнаткашлари социал ва иқтисодий ўсишнинг барча резервларидан мумкин қадар кўпроқ фойдаланишни, камчиликлардан қатъиян халос бўлишни, партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашни, кадрларнинг масъулиятини оширишни, ишни замон талабларига қатъий мувофиқ равишда ташкил этишни, муттасил олға бориб, кўпроқ натижаларга эришишни ўзларининг бурчи деб биладилар. Партиянинг ленинча анъанаси мана шундай. Биз ҳам бу анъанага, социалистик интернационализмнинг ленинча принципларига ҳамиша содиқ бўлиб қоламиз.

Мажлис аҳли қизғин кутиб олган ЛХРП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЛХДР Министрлар Кенгашининг Раиси ўртоқ **К. Фомвихан** минбарга чиқади. Лаос халқи, деди у, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини совет халқи ва планетадаги бутун тараққийпарвар инсоният билан бирга ғоят баланд руҳ билан байрам қилмоқда. Нотиқ Лаос Халқ Революцион партияси, ЛХДР ҳукумати, бутун Лаос халқи номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, совет халқига қалин бирдамлик ва чуқур ҳурмат туйғуларини, энг эзгу истакларни билдирди.

Октябрь революцияси барча қитъаларда революцион ва миллий озодлик ҳаракатларини кучайтиришга ёрдам берди. Социализм бир мамлакат доираси билан чекланиб қолмади. Жаҳон социалистик системаси вужудга келди, у мустаҳкамланиб тобора ривожланмоқда, дунёда содир бўлаётган жараёнларга қудратли таъсир ўтказмоқда. Бу система улуғ ғалабаларга эришмоқда.

Бугунги кунда Совет Иттифоқи жаҳон пролетариати ва мазлум халқлар учун олға чорловчи байроқ, йўлни нурафшон қилувчи машъал, планетадаги революция ва тинчлик кучларининг ишончи ва умиди, мустаҳкам таянчи ва енгилмас посбони бўлиб хизмат қилмоқда.

Лаос Халқ Демократик Республикаси социалистик мамлакатлар ҳамдўстлигининг аъзоси эканлигидан фахрланамиз ва ҳамдўстлигимизни мустаҳкамлаш учун бутун кучимизни сарфлаймиз, деди нотиқ. Улуғ Совет Иттифоқи шу ҳамдўстлигимизнинг таянчидир. Лаос билан Совет Иттифоқи ўртасида қарор топган қардошлик муносабатлари ва самарали ҳамкорлик бизни қувонтирмоқда.

Лаос революцияси КПСС, Совет давлати ва қардош совет халқининг мадади ва ёрдамини, эътибор ва ғамхўрлигини ҳамиша сезиб турди. Нотиқ социалистик интернационализм юксак принциплари асосида кўрсатилаётган шу ёрдам учун самимий миннатдорчилик изҳор этди.

Биз, деди у, СССР билан бирдамликни ва ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлашни ватанимизни ҳимоя қилиш ва Лаосда социализм қуриш ишидаги ғалабаларимизнинг белгиловчи омили, партиямиз ва давлатимиз ташқи сиёсатининг мустаҳкам пойдевори, музаффар ва енгилмас куч манбаи деб биламиз.

Ер юзидаги барча тинчликсевар халқлар каби Лаос халқи ҳам Совет Иттифоқининг тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга қаратилган ташқи сиёсатини қўллаб-қувватламоқда, деди нотиқ.

Ҳозир Советлар мамлакати, деди Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. К. Гроссу**, бутун дунё олдида халқлар дўстлиги, коммунистик қурилиш йўлидан комил ишонч билан бораётган давлат қудрати тимсоли бўлган забардаст давлат сифатида намоён бўлиб турибди. Биз нигоҳимизни марксизм-ленинизмга садоқатли, халқ манфаатларини доимо ҳимоя қилувчи, ўзининг бaҳодирона фаолияти билан совет кишиларининг тинч меҳнатини таъминлаб турган ва шу туфайли меҳнаткашларнинг бениҳоя зўр меҳр-муҳаббатига сазовор бўлган партиямизга қаратамиз.

Биз КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг докладини ифтихор ва ҳаяжон билан тингладик, — деб таъкидлади нотиқ. Унда СССР ташкил этилганлигининг, халқимиз улуғвор социал-иқтисодий ва маънавий зафарларининг жаҳоншумул аҳамияти илҳом билан лўнда қилиб таърифлаб берилди.

Совет Молдавияси ленинча миллий сиёсат тантанасининг, миллатлар ва халқлар дўстлиги ҳамда жипслиги чинакам зафарининг ёрқин тимсолидир. Ўзининг ўтмишдаги ҳаётида беҳисоб мусибат ва маҳрумликларни бошидан кечирган молдаван халқи социалистик республикалар юлдузлари туркумида тенг ҳуқуқли ёруғ юлдузлардан бири бўлиб қолди. Тарихан қисқа муддат ичида республика меҳнаткашлари қардош халқларнинг ва аввало рус халқининг ёрдами билан қудратли индустрияни, юксак даражада ривожланган қишлоқ хўжалигини барпо этдилар.

Молдаван халқининг маънавий хазинаси социализмнинг юксак маънавий бойликларини ўзига сингдириб олди. Миллий зиёлилар беқиёс ўсди, шаҳар ва қишлоқлар кўркамлашди, социалистик тузумнинг жуда катта имкониятлари уларнинг гуркираб ривожланишида намоён бўлди.

Молдаван халқи, деди пировардида нотиқ, мамлакатимиздаги барча халқлар билан биргаликда, якдил бўлиб ва бир ёқадан бош чиқариб, коммунистик партияга астойдил садоқат билан коммунизм сари бораётганлигини ўзининг энг катта бахти деб ҳисоблайди. Ленин васиятларига садоқатли республика меҳнаткашлари дўстликни бундан буён ҳам мустаҳкамлайверадилар, пролетар интернационализми байроғини баланд кўтариб борадилар, тинчлик учун, партиянинг улуғвор режаларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун курашаверадилар.

Мажлис аҳли самимий кутиб олган МХРП Марказий Комитетининг Бош секретари, МХР Буюк Халқ Хурали Президиумининг Раиси ўртоқ **Ю. Цеденбал** нутқ сўзлади. СССРнинг ташкил этилиши, деди у, меҳнаткашларнинг доҳий устози Владимир Ильич Ленин бошчилигидаги большевиклар партияси раҳбарлигида давлат ҳокимиятини курашиб қўлга киритган эркин ва тенг ҳуқуқли халқларни янада жипслаштиришнинг пухта негизи бўлди. Совет Иттифоқи ўзининг ғолибона йўлида кўп миллатли меҳнатчиларнинг ягона оиласи Ватани сифатида марксизм-ленинизм таълимотининг ҳақлиги ва буюк ўзгартирувчилик кучини, ленинча миллий сиёсатнинг ҳаётийлигини ва таъсирчанлигини бутун дунё олдида яққол кўрсатди.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, ер юзидаги барча тараққийпарвар кучлар учун СССР турли қитъалардаги халқлар озодлиги ва мустақиллигининг ишончли таянчи ва ҳақиқий масканидир, тинч, бахтиёр келажак учун курашда уларнинг доимий дўсти ва содиқ иттифоқчисидир.

Монголия ривожининг олтмиш йилдан кўпроқ вақтдан бери давом этиб келаётган революцион йўли бунинг жуда яққол далилидир. Совет Иттифоқи халқлари изидан бориб, биринчи марта Октябрь йўлига ўтган монгол халқи Советлар мамлакати билан қардошларча дўстлик ва кўп томонлама ҳамкорлик туфайли, унинг сидқидилдан берган ҳар томонлама ёрдами ва мадади туфайли нокапиталистик ривожланиш йўлидан муваффақиятли равишда борди ва эндиликда социалистик қурилиш вазифаларини дадил ҳал этмоқда.

МХР коммунистлари ва меҳнаткашлари совет халқининг коммунизм қурилишидаги улуғвор муваффақиятлари ва зафарлари билан фахрланадилар, КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга, термоядро фалокати хавфини тугатишга қаратилган тинчликсевар ташқи сиёсатини, ижобий ташаббусларини ва амалий куч-ғайратларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлайдилар.

Биз, деб таъкидлади нотиқ, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг чуқур мазмунли ва илҳомбахш докладини зўр эътибор бериб тингладик. Докладда ўртага қўйилган проблемалар ва ғоялар социализм мамлакатларининг қардошларча дўстлиги ва ҳар томонлама ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш учун актуал бўлиб, ер курасидаги тараққийпарвар кучларнинг халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун курашида янги омил бўлиб хизмат қилади.

Нотиқ ваъда бериб айтдики, Монголия Халқ революцион партияси, МХР ҳукумати ва монгол меҳнаткашлари Монгол — Совет дўстлигини бундан буён ҳам ҳормай-толмай мустаҳкамлайверадилар, қардош социалистик мамлакатларнинг, барча тараққийпарвар кучларнинг социализм ва коммунизм тантанаси учун курашдаги бирлигини ҳар томонлама мустаҳкамлашга интилаверадилар.

Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **А. Э. Восс** сўз олади. Шу залда ҳукм сураётган кўтаринкилик ва тантанаворлик муҳити бутун аҳил совет оиламизнинг баланд руҳини ва ғайрат-шижоатини ифодалаб турибди, деди у.

Барча иттифоқдош республикаларнинг ютуқларига ўртоқ Ю. В. Андропов докладида берилган илҳомбахш баҳо кучимизга куч қўшади, коммунизм ва ер юзида тинчлик йўлида янги зафарларга чорлайди. Бугун биз мамлакатимизда фикрлар, манфаатлар ва мақсадлар муштараклиги билан бирлашган меҳнат аҳлининг чинакам буюк қардошлиги туғилиб, мустаҳкамланганлиги биз ҳақли равишда халқларнинг ленинча дўстлиги деб атайдиган тарихда мисли кўрилмаган муносабатлар вужудга келганлигидан иборат **мутлақ ҳақиқатни социализмнинг улуғвор ғалабаси деб, кундалик неъматимиз деб қайд этамиз.**

Ленин билан Коммунистик партия вояга етказган бу енгилмас дўстлик совет халқи қисматига тушган ҳамма синовларга бардош берди, социалистик турмуш тарзининг рамзи ва мазмуни бўлиб қолди. Зотан шу қардошларча дўстликни ҳеч ким, ҳеч қачон, ҳеч қандай вазиятда енга олмайди.

Дунёдаги барча мамлакатларнинг халқлари, деди сўнгра нотиқ, бизнинг мамлакатимизга қойил бўлиб, умид билан боқмоқдалар. Шу залда барча қитъаларнинг намояндалари Совет Иттифоқи шаънига айтган самимий табрик ва эзгу тилак сўзларини эшитганингда беҳиҳоя ҳаяжон ва ифтихор туйғуларига тўлиб-тошасан, киши.

Совет Латвияси социализм буюк ҳаётбахш кучининг, халқларимиз дўстлиги ва қардошлигининг жонли ва ёрқин тасдиғидир. Яхлит халқ хўжалик комплексининг таркибий қисми бўлиб қолган Совет Латвияси бутун ўз тараққиётида Советлар мамлакатининг иқтисодий қудратига таяниб битмас-туганмас имкониятлар олди. Бу эса республиканинг моддий ресурсларидан ва ишчи кучларидан максимал самарадорлик билан фойдаланиш, халқ

(Давоми учинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси

КОММУНИЗМ БУНЁДКОРЛАРИНИНГ ҚАРДОШЛИК ИТТИФОҚИ

(Боши иккинчи бетда).

хўжалигини капиталистик дунё билмайдиган юксак ва барқарор суръатлар билан ривожлантиришни таъминлаш имконини берди. Шуни айтиш кифоя қиладики, ҳозирги Латвия ўзининг иқтисодий ва хўжалик потенциали жиҳатидан, қиёсий айтганда, урушдан аввалги сўнгги йилнинг 47 та буржуа Латвиясига тенг келади.

Латвия ССР Совет ҳокимияти йилларида эришган ҳамма ютуқларни муқаддас қадрлаб, СССР халқларининг қардошлик оиласига ва аввало улуғ рус халқига сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этамиз. Улуғ Россия, улуғ рус халқи ўз теварагида катта ва кичик совет халқларини абадий мустаҳкам иттифоқ қилиб бирлаштирган бош куч, азим тоғ бўлганлиги бизнинг бахтимиз ва шу билан бирга келгусидаги муваффақиятлар ҳамда ғалабаларнинг гаровидир. Қардош халқларнинг ҳаётбахш бирлиги бундан буён ҳам мустаҳкамланиб, ривожланавериши учун келгусида ҳам барча ишни қилаверамиз, ҳамиша ва ҳар ишда Ленин байроғига содиқ бўлиб қоламиз.

Сизларнинг диёрингизда асос солинган улуғ тарихий бурилиш ҳозирги дунёдаги ҳар бир халққа, ҳар бир меҳнаткаш инсоннинг турмушига бевосита ёки бавосита таъсир ўтказди, деди мажлис аҳли томонидан самимий кутиб олинган ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **В. Ярузельский.**

Биринчи социалистик давлат фашист ваҳшийларни тор-мор этишга ҳал қилувчи ҳисса қўшди, кўпдан-кўп давлатлар ва халқларни муқаррар йўқ бўлиб кетишдан омон асраб қолди.

Биз поляк солдатлари билан бирга бизнинг диёримизда жанг қилган ва унга озодлик келтирган ишончли жанговар дўстларимиз — совет ветеранларини табриклаймиз. Шу алангали синов хотираси, қуролдош қардошлигимиз вужудга келганлиги тўғрисидаги хотира бизда доимо сақланиб қолади.

Совет Иттифоқининг қатъий мададкорлиги Польшанинг одилона чегараларини таъминлаб берди, деб таъкидлади нотиқ. Совет ёрдами мамлакатимизнинг урушдан кейинги қайта тикланишини ва индустрияллашувини енгиллаштирди. Мана энди ҳозирги қийинчиликларни бартараф этишда бу ёрдам биз учун бебаҳодир. Биз буни ҳеч қачон унутмаймиз.

Польша синфий кураш жаҳоншумул фронтининг олдинги маррасига ўтиб қолди. Қўшма Штатлар қаерда имкон топса ва қанча қўлидан келса Польшага шунча зарар етказмоқда. У урушдан кейинги аҳволни бартараф этишнинг Ялта ва Потсдам конференцияларида қурилган иморатини шу йўл билан вайрон қилишни хоҳлайди. Аммо у ниятига ета олмайди. Халқ Польшаси ташқаридан бўладиган тазйиққа бўйин эгмайди. У бировларнинг андишасизлик ўйинида бир карта бўлмайди.

Биз ички қийин проблемаларимизни ўз кучларимиз билан ҳал этишга қодирмиз, зеро СССР билан иттифоқ, Варшава мудофаа шартномасида қатнашиш, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасидаги ҳамкорлик Польшанинг суверен ва хавфсиз турмушининг мустаҳкам гарантиясидир.

Бизни Советлар мамлакати билан қайғу-аламли кунларда ҳам, қувончли кунларда ҳам, ҳозирда ҳам, келажакда ҳам бузилмас дўстлик боғлаб туради. ПБИПнинг КПСС билан қардошларча бирлиги марксизм-ленинизм ғоявий негизига асосланган бирлик шу дўстликнинг ўзагидир. Биз учун қийин синовлар даврида муносабатларимизнинг интернационалистик мазмуни бутун кучи билан тасдиқланди. Бу муносабатлар ўзаро ҳурмат ва тенгликка таянади, ҳамжиҳатлик ва ишонч билан характерланади. Бу бойликлар биз учун ғоят азиздир, шу боисдан биз бу бойликларни ҳамиша асрайверамиз. ПХР социалистик ҳамдўстликнинг мустаҳкам ва пишиқ бўғинидир, бундан буён ҳам шундай бўлиб қолаверади.

Совет Иттифоқининг тинчликсевар, чуқур инсонпарвар сиёсати замонамизнинг энг муҳим иши — инсониятни ядро қирғинлигидан қутқариб қолишга хизмат қилади. Л. И. Брежнев ана шу сиёсатга унутилмас ҳисса қўшганди. Бу сиёсат миллион-миллион кишиларнинг эътирофи ва ҳурматига сазовор бўлди. Польша бу сиёсатни тўла-тўкис ва актив равишда қўллаб-қувватламоқда. Мажлисда ўртоқ Ю. В. Андропов баён қилган принципиал баҳолар ва таклифлар бутун дунё учун янги конструктив истиқболни вужудга келтиради.

Совет Иттифоқи келажакка дадил қарамоқда. У социализм — жамики янги, тараққийпарвар ишлар учун очиқ, жонли формация эканлигини, унинг моҳияти марксизм-ленинизм негизидаги ўз-ўзини такомиллаштириш қобилиятидан иборатлигини исботлади.

Бугунги кунда бутун совет халқи, шу жумладан қирғиз халқи, деди Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Т. У. Усубалиев,** ленинчи партия доно раҳбарлиги остида, қудратли қардошлик иттифоқида аҳил ва жипс оила бўлиб яшаш ва меҳнат қилиш, шу оиланинг тенг ҳуқуқли ва актив аъзолари бўлиш, ўз социалистик Ватанининг фаровонлиги, коммунизмнинг тантанаси йўлида ижод этишдек бахт-саодати нақадар улкан ва бебаҳо эканлигини айниқса чуқур англайди.

Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг ёрқин, чуқур таъсирчан докладида ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси, совет халқларининг қаҳрамонона ишлари ва зафарлари, бу халқ бунёдкорлик фаолиятининг илҳомбахш истиқболлари яққол очиб берилган. Бу доклад — марксизм-ленинизм назариясини ижодий ривожлантиришнинг буюк ҳужжати, коммунистик бунёдкорлик практикасига қўшилган йирик ҳиссадир.

Бошқа қардош республикалар сингари Қирғизистоннинг тарихда мисли кўрилмаган социал-иқтисодий ва маданий равнақи — халқлар жипслиги ва ўзаро ёрдамининг, Коммунистик партия доимий ғамхўрлигининг натижасидир. Қирғиз халқининг миннатдор хотираси ва қалбида янги ҳаёт қуришда бизга беғараз ёрдам берган улуғ рус халқининг интернационал жасорати абадий муҳрланган.

Бугунги кунда қирғиз халқи Коммунистик партияга чексиз миннатдорчилик билдиради, оғаси ва мураббийси рус халқига дўстлик учун, мадад ва ёрдам учун сидқидилдан такрор-такрор катта раҳмат, дейди. Қирғиз халқи ССР Иттифоқига, янги тарихий бирлик — совет халқига мансублиги билан беҳад фахрланади ва уни қадрлайди.

Нотиқ буржуа идеологларининг реал социализм ютуқларини бадном қилиш, халқларимиз қардошларча бирлигини бўшаштиришга беҳуда уринишларини қоралади. Социалистик воқелик гўё мамлакатимизда рус бўлмаган халқларни «руслаштириш» жараёни бораяпти деяётган антисоветчиларнинг бемаъни уйдирмаларини тамомила рад этмоқда. Советлар ҳокимияти йилларида собиқ миллий чекка ўлкаларнинг халқлари илк бор ўз давлатини вужудга келтирди, рус халқининг ҳал қилувчи ҳиссаси натижасида иқтисодий ва маданий тараққиётнинг юксак даражасига эришганлиги тўғрисида қандай «руслаштириш» тўғрисида гапириш мумкин. Улар совет миллат ва элатларининг интернационал жипслик ва ўзаро бир-бирини бойитиш тили — рус тилини ихтиёрий равишда билиб олиш билан бирга ўз она тилларини эркин ривожлантирмоқдалар, мактабларда, ўрта ва олий ўқув юртларида шу тилларда ўқитилмоқда, газеталар, журналлар, китоблар нашр этирилмоқда.

Синфий душманларимиз ўзларини нечоғлик зўр қилиб кўрсатмасинлар, ер юзида совет халқлари дўстлигини енга оладиган куч йўқ. Бу дўстлик ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкамдир!

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси, жаҳонда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлатининг тузилиши Совет Иттифоқида муваффақ социализм бунёдкорлигига йўл очиб берди, деди мажлис аҳли самимий кутиб олган РКП Бош секретари, РСР Президенти ўртоқ **Н. Чаушеску.** Совет халқлари Коммунистик партия раҳбарлигида социал-иқтисодий тараққиётда катта-катта ютуқларга эришдилар. Шу давр мобайнида янги давлатлар социализм йўлига ўтди, энди бўлса, тобора кўпроқ халқлар социалистик тараққиёт йўлига ўтмоқда.

Биз, деди нотиқ, Совет Иттифоқининг халқаро фаолиятини, давримизнинг катта-катта проблемаларини ҳал этишда у ўйнаётган алоҳида ролни, унинг халқаро майдонда тинчлик учун курашини юксак даражада қадрлаймиз. Сиёсий иқтисодий, илмий-техникавий соҳада ва бошқа фаолият соҳаларидаги Руминия — Совет муносабатлари партияларимиз, мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасида ўрнатилган анъанавий дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари руҳида муттасил ривожланиб бораётганлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Ишонаманки, бу муносабатлар халқларимиз, социализм ва тинчлик умумий иши манфаатлари йўлида бундан буён янада кучлироқ ривожланиб бориши учун ҳамма шароитлар бор деб ҳисоблайман.

Урушнинг олдини олиш ва тинчликни таъминлаш давримизнинг асосий проблемасидир, деб давом қилди нотиқ. Биз Совет Иттифоқининг қуролланиш пойгасини тўхтатиш, қуролсизланишга, биринчи навбатда ядровий қуролсизланишга қаратилган таклифларини табриклаймиз. Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг докладида ҳам шу таклифлар таъкидлаб ўтилди.

Биз Совет Иттифоқи билан АҚШ ўртасида стратегик ядровий қуроллар ҳамда ўртача таъсир радиусидаги ядровий қуроллар проблемаларига доир олиб борилаётган музокараларга ҳам алоҳида аҳамият бермоқдамиз.

Ҳаёт мухолифлик ва уруш сари олиб борувчи хатарли йўлга барҳам бериш муддаосида халқлар, социалистик мамлакатлар, барча демократик ва тараққийпарвар кучларнинг куч-ғайратларини бирлаштириш ва янада қалинроқ ҳамкорлик қилиши учун, кескинликни юмшатиш ва ҳамкорлик сиёсатини тиклаш учун, халқлар, кишиларнинг ҳаёт, озодлик ва мустақилликка, эркин яшашга, тинчликка бўлган муқаддас ҳуқуқини ҳимоя этиш учун ҳамма ишларни қилишни ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ тақозо этмоқда.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Р. Н. Набиев** минбарга чиқади. Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг докладида, деди у, партиямизнинг социалистик тузум ва ленинча миллий сиёсат тантанаси тўғрисидаги, коммунизм қураётган ва тинчлик ҳамда социал тараққиёт байроғини баланд кўтариб бораётган мамлакат ҳаётидаги жарангдор овози бутун дунёга яна бир карра янгради. Ҳар бир совет хонадонига шодхуррамлик кириб борган ҳозирги пайтда тожик халқи босиб ўтилган йўл улуғлигини чуқур ҳис этади. У феодализмдан ривожланган социализм сари, ҳуқуқсизлик ва қашшоқликдан миллий уйғониш сари, энг замонавий ютуқларнинг чўққилари сари шиҳоатли парвоз қилиш учун керак бўлган мустаҳкам қанотни ягона қудратли Иттифоқдан олди.

Тожик халқи эришган барча муваффақиятлари учун Улуғ Октябрь ғалабасидан, Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсатидан, халқларнинг қардошларча дўстлигидан, аввало улуғ рус халқи билан дўстликдан миннатдордир. Социалистик идеаллар тантанаси учун биргаликда олиб борилган кураш йилларида биз учун революцион мардлик, матонат, ғоявий етуклик ва қардошларча дўстлик мактаби бўлиб қолди. Совет кишиларида ҳамма нарса муштарак: у ҳам бўлса, битта давлат — улуғ Совет Иттифоқи, битта етакчи ва ташкилотчи куч — Ленин партияси, битта идеология — марксизм-ленинизм ва ягона порлоқ мақсад — коммунизм қуришдан иборатдир.

Интернационализм бутун ҳаётимизга сингиб бормоқда. Умумхалқ бунёдкорлигининг самаралари ҳамма ёққа кўринибб турибди. Кўп миллатли коллективлар совет воқелигининг одатдаги норимаси бўлиб қолди. Л. И. Брежнев номидаги Норак ГЭСининг қурилиши бунга кўпдан-кўп мисоллардан биридир. Уни ўнлаб институтлар лойиҳалади. Станция учун юзлаб заводлар машина-ускуна ясади. ГЭС қурилишида қирқдан кўп миллат ва элат вакиллари қатнашди.

Тожикистон республикаси, шунингдек унинг Компартияси — ғоятда кўп миллатли республика ва Компартиялардандир. Биз бу билан фахрланамиз. Қарийб ҳамма туб аҳоли билгани рус тили — Владимир Ильич Ленин тили бир-биримизни жуда яхши тушунишимизга, дўстликда яшашимизга, яхши ишлашимизга ёрдам бермоқда.

Нотиқ республика меҳнаткашларининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақаси якунларини маълум қилди. Тожикистон, деди у, ҳамма энг муҳим кўрсаткичлар юзасидан беш йиллик топшириқларини даражасида бормоқда. Шу билан бирга ҳали фойдаланилмаётган резервлар кўп. Уларни тезроқ ишга тушириб, Совет давлати қудратини янада мустаҳкамлашга қўшиладиган ҳиссани кўпайтириш бизнинг бурчимиздир.

Дунёда зиммасига тарих шундай масъулиятлар юклаган давлат, дунёда мамлакатимиз халқи сингари қурбонлар берган халқ йўқ, деди мажлис аҳли қизғин кутиб олган ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти ўртоқ **Г. Гусак.** Сиз ҳамма синовларда шараф билан бардош бердингиз. Фашизмга қарши муросасиз курашда инсоният маданиятини қутқариб қолиш учун Совет Иттифоқи қилган ишларни жаҳон халқлари ҳеч қачон унутмайди. Совет халқининг кашшофлик йўлида уни ҳеч бир тўсиқ ва қийинчиликлар тўхтатиб қола олмади. Совет Иттифоқи ўзининг олтмиш йиллигини қудратли, ҳар томонлама ривожланган ва замонавий социалистик давлат, бутун дунёда тинчлик, социализм, демократия ва тараққиётнинг ишончли посбони сифатида кутиб олмоқда. Совет Иттифоқи халқлари ўз байрамларини янги-янги муваффақиятлар қозониб кутиб олаётганликлари муносабати билан Советлар мамлакатининг самимий ва содиқ дўстлари сифатида ғоят хурсандмиз.

Мамлакатимизнинг тақдири, Чехословакия халқининг капитализмга, фашизмга қарши, миллий ва социал озодлик учун революцион кураши ҳам Совет Иттифоқи билан маҳкам боғланган, деб давом қилди нотиқ. Совет Иттифоқи мамлакатимизда миллий масалани ҳал этишда бизга ўрнак бўлди. Ҳаётини социал адолат учун курашга бағишлаган халқларимизнинг энг онгли фарзандлари кўз олдида ҳамиша Совет Иттифоқи турди. Улар СССРга келиб ўқидилар ва янги синфий курашлар учун куч-қувват олдилар.

Ривожланган социалистик жамият қурилишида Сиз, совет Коммунистлари ва қардош халқларнинг энг содиқ дўст сифатида суяна олишимиз ва Сиз билан бирликда бахтиёр социалистик келажак учун меҳнат қила олишимиз биз учун буюк бахт-саодатдир. Биз социалистик интернационализм ленинча принципларига содиқ бўлиб, Чехословакия—Совет дўстлигини эъзозлаймиз, ривожлантирамиз ва мустаҳкамлайверамиз, қардош давлатлар ва халқларимизнинг яқинлашувига ҳам доим бераверишга ҳамма ишни қилаверамиз.

Чехословакия халқи, деб таъкидлади нотиқ, Совет Иттифоқининг тинчликсевар сиёсатини, унинг тинчликни сақлаш ва халқаро кескинликни юмшатиш ишига қўшаётган катта ҳиссасини юксак даражада қадрлайди ва актив равишда қўллаб-қувватлайди. Бу курашда Чехословакия Коммунистик партияси, бутун Чехословакия халқи ҳамиша сиз билан ёнма-ён содиқ туради, ҳамиша сизнинг содиқ иттифоқчингиз ва ишончли бўлиб қолаверади, деб сизга ваъда бермоқчиман.

Халқларимиз, кўп миллатли ягона давлатимиз босиб ўтган 60 йиллик қаҳрамонона йўл барҳаёт Ленин даҳоси билан чароғон этилган, деди Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **К. С. Демирчян.** Совет кишиларининг улуғ социалистик Ватанга меҳру-муҳаббати битмас-туганмасдир, Ватанимизнинг тарихий зафарлари ва улувор ютуқларидан чексиз фахрланамиз. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов қилган ёрқин, чуқур мазмунли докладда шулар ҳақида равшан ва таъсирли гаплар айтилди.

Арман халқи шу йиллар ичида ўзининг янги социалистик таржимаи ҳолида қардош халқлар билан бирга Ленинизмнинг музаффар байроғи остида буюк бахт-саодат ва халқларнинг равнақи йўлини қурганлиги, ўз диёрида ҳар томонлама тараққиёт чўққилари сари шиҳоатли парвоз қилиб, туб социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширганлиги билан бахтиёрдир ва бундан фахрланади. Бугунги кундаги Совет Арманистони — ҳар жиҳатдан юксак даражада ривож топган, гуллаб-яшнаётган республикадир. Ундаги барча социалистик янгиликлар — Коммунистик партия доно раҳбарлигининг, КПСС миллий сиёсати амалга оширилганлигининг, халқимиз фидокорона меҳнатининг, совет халқлари биргаликдаги умумий меҳнатининг натижаларидир.

Социалистик ва коммунистик бунёдкорликнинг ҳамма босқичларида барча қардош республикалар ва халқлар, аввало улуғ рус халқи бизга ёрдам бериб келди ва ҳозир ҳам шундай қилмоқда, деди нотиқ. Рус халқининг, рус халқи ишчилар синфининг интернационал жасорати, барча халқлар учун қилинган буюк жасорат — Совет Россияси ўзи ҳалдан зиёд қийинчиликларни кечираётиб, ўзини кўп нарсалардан маҳрум этиб, ихтиёридаги ҳамма нарсаларни қардошларча баҳам кўргани, ёш Совет Арманистони, бошқа республикаларга янги ҳаёт қуришга, жонажон диёр қиёфасини ўзгартиришга ёрдам берганлиги халқ хотирасидан ҳеч қачон ўчмайди. Собиқ чор Россиясининг XX асрга маълум ва ҳуқуқсиз, иқтисодий қолоқ равишда кирган халқлари Ленин ғоялари, социализм, партиянинг революцион ўзгартирувчилик фаолияти, дўстлик ва ҳамжиҳатлик, онгли меҳнат туфайли моддий ва маънавий кучлари гуллаб-яшнаган, муваффақиятлар қозонаётган социалистик миллатлар бўлиб, ленинча дўстлик ва қардошлик алоқалари билан абадий жипслашган ҳолда XXI аср сари бормоқдалар.

Бугунги кунда совет халқи, Совет Иттифоқи буюк жасорат — барча халқлар учун, бутун планета учун жасорат кўрсатмоқда. Тинчлик байроғини, социализм байроғини кўтарган кўпмиллатли Ватанимиз инсониятга ривожланиш ва тараққиёт янги уфқларини, янги маънавий бойликлар ва идеалларни очиб бермоқда.

Нотиқ беш йилликнинг икки йилига мўлжалланган марраларга муваффақият билан эришилганлигини айтди. Биз, деди у, социалистик жамиятнинг бунёдкорлик имкониятларини муттасил орттириб боришни, республиканинг ягона халқ хўжалик комплекси тараққиётига қўшадиган ҳиссасини кўпайтиришни, янада яхшироқ ва сифатлироқ меҳнат қилишни, тежамкорлик билан самарали хўжалик юритишни, таълим-тарбия ишларини ҳамма чоралар билан яхшилашни, интизом ва уюшқоқликни ҳамма ерда мустаҳкамлаш, камчиликлардан тезроқ ҳоли бўлишни ўзимизнинг муҳим вазифамиз деб биламиз.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси дунёда революцион ўзгаришлар ва озодлик кураши янги тарихий даврини бошлаб, шу билан социализмга жаҳон жараёни сифатида тараққиёт йўлини очиб берди, ишчи ва деҳқонларнинг биринчи давлати эса қуллик солинган ва эзилган халқларнинг ўз озодлиги учун курашига орзу-умид ва омил бахш этди, деди йиғилиш аҳли самимий кутиб олган ЮСФР Президиумининг аъзоси, ЮКС Марказий Комитетининг аъзоси ўртоқ **К. Колишевский.** Югославия социалистик революцияси ҳам ленинча Октябрь ғояларидан руҳланди. Югославия коммунистлари ва ишчилар иши учун курашчилар авлоди Октябрь Революцияси идеаллари руҳида тарбияланди.

Совет Иттифоқи ўтган 60 йил ичида социализм қурилишида шундай муваффақиятларга эришдики, бу муваффақиятлар уни қолоқ мамлакатлар сафидан дунёнинг энг ривожланган давлатлари қаторига олиб чиқди. Кўпмиллатли ҳамдўстликка бирлашган Совет Иттифоқи халқлари ўзининг ижодий кучларини ҳар томонлама ривожлантириб бориб, ишлаб чиқарувчи кучлар, илм-фан, миллий маданият ва маорифни ривожлантиришда ғоят салмоқли натижаларга эришди. Югославия халқлари ва элатлари Совет Иттифоқи дўст халқларининг эришган катта-катта муваффақиятлардан самимий қувонади.

Сўнгра нотиқ Коммунистлар Союзи раҳбарлигидаги Югославия ишчилар синфи ва халқининг озодлик ва мустақиллик учун курашига тўхталди, янги ҳаёт қуришда эришилган муваффақиятларни эслатиб ўтди. У Югославия билан Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги тўғрисида гапириб, бу дўстлик иккинчи жаҳон уруши давомида фашизмга қарши биргаликда олиб борилган қуролли курашда тобланди, деб таъкидлади. Бугунги кунда Югославия — Совет муносабатлари мустақиллик, тенг ҳуқуқлилик, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик ва ўзаро ҳурмат принциплари асосида ҳамма соҳаларда муваффақият билан ривожланиб бормоқда.

Нотиқ иккинчи жаҳон уруши тугаганидан бери халқаро вазият ҳеч қачон бугунги кундагидек оғир ва мушкул бўлмаган эди, деди. Қурол-яроғларнинг муттасил кўпайиши, можароларнинг кўпгина хатарли манбалари ва ривожланаётган мамлакатларнинг иқтисодий аҳволи тобора қийинлашиб бораётганлиги бу вазиятни янада мураккаблаштирмоқда. Халқаро муносабатларнинг бундай салбий ривожини тўхтатмоқ учун барча тинчликсевар мамлакатлар ва барча халқларнинг дунёни БМТ уставининг принципларига мувофиқ қуриш муддаосидаги кучғайратлари тобора активлашиб бориши зарур.

Танаффусдан сўнг мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари ўртоқ **К. У. Черненко** раислик қилди. У Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. Ғ. Ғапуровга** сўз берди. Советлар мамлакатининг юбилейи, деди нотиқ, ССР Иттифоқидаги каттакичик ҳамма халқларнинг байрамидир. Шу халқларнинг ҳар бири ленинча интернационализм ҳаётбахш кучини ўзида, ўз тақдирида доимо сезиб турибди. Бугунги кунда барча совет кишилари шу қардош халқларга миннатдорчилик билдирмоқда. Бу миннатдорчилик биринчи навбатда буюк Совет Ватанида яшаётган барча миллат ва элатларга бераётган беғараз қардошлик ёрдами ва маданий учун катта оғамиз — улуғ рус халқига айтилмоқда. Совет кишилари В. И. Ленин васият қилган шу бузилмас дўстликни кўз қорачиғидек асрашлари керак.

Нотиқ Совет Туркманистонининг коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг тантанали мажлисда қилган доклади билан зўр эътибор бериб танишдилар, деди. Улар КПССнинг Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини яқдиллик билан маъқулламоқдалар, кўпмиллатли социалистик Ватан экономикасини янада ривожлантириш, мудофаа қудратини мустаҳкамлаш йўлида янги меҳнат зафарларига тайёрдирлар.

Нотиқ иттифоқдош республиканинг ҳар томонлама юксак тараққий этганлиги партиянинг ленинча доно интернационал сиёсатининг яққол далилидир, деб атади. Ҳозирги Туркманистоннинг қиёфасига ривожланган социализмнинг характерли ҳамма хусусиятлари хосдир. Нотиқ республика халқ хўжалигининг ривожланиши тўғрисида муфассал гапирди. Республикада фан-техника тараққиётини белгилайдиган тармоқлар илдам суръатлар билан ривожланмоқда. Саноат ва қишлоқ хўжалигида социалистик мусобақа кенгайиб бормоқда. Илғор коллективлар СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига зиммага олинган тигиз мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

Бу юксак зафарлар — КПСС XXVI съезди қўйган энг муҳим социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этишда совет қардош халқлари ҳамкорлигининг қонуний натижасидир. Ягона халқ хўжалик комплексининг бир қисми сифатида ривожланиб бораётган Совет Туркманистони беш йиллик топшириқларини амалга оширишга қўшаётган ҳиссасини кўпайтириб бормоқда.

Нотиқ республиканинг коммунистлари, барча меҳнаткашлари Ленин партияси, унинг Марказий Комитети теварагида ўз сафларини янада жипслаштиришга маҳкам бел боғлаганлар, партия режаларини амалга ошириш учун жадал ва сифатли меҳнат қилишга тайёрдирлар, деди.

Шу ажойиб байрам кунларида Советлар мамлакатида, совет халқи билан бирга афғонистонлик қардошлар ҳам фахрланамиз, деди АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгаши Президиумининг Раиси ўртоқ **Б. Кармал.** СССР барпо этилганлигининг 60 йиллиги айёмини қардош давлатларнинг ва бошқа давлатларнинг халқлари, озодликка эришган мамлакатларнинг халқлари, бутун тараққийпарвар инсоният кенг миқёсда тантанали нишонламоқда.

Нотиқ самимий ва чуқур дўстлик ҳамда бирдамлик туйғуларини изҳор этди, КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига, бутун улуғ қаҳрамон совет халқига ас тойдил қутловлар ва қизғин қардошлик саломи топширди.

Юздан ортиқ миллат ва элатнинг метиндек мустаҳкам бирлашувидан иборат бўлмиш СССР каби янги типдаги давлатнинг барпо этилиши, деди у, умумбашарий аҳамиятга молик муракаб муаммо бўлиб келмиш миллий масаланинг ҳал этишда В. И. Ленинннинг жуда катта ижодий ҳиссаси бўлиб қўшилди. Совет Иттифоқининг тарихи — ажойиб ишларнинг солномасидир. КПСС ленинча миллий сиёсатининг ҳаётий кучи ва тантанаси ёрқин далилидир.

Совет Иттифоқи ўз мустақиллиги ва озодлиги учун, меҳнаткашлар манфаатлари йўлида социал-иқтисодий тараққиёт учун курашаётган халқларнинг ишончли ва қудратли таянчидир. Совет Иттифоқининг Афғонистон Демократик Республикасига қардошларча интернационал ёрдами бунинг ёрқин мисолидир.

1978 йил апрелида Афғонистондаги миллий демократик революция ғалаба қозонганидан кейин мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар қардошларча дўстлик, ҳар томонлама ҳамкорлик ва революцион интернационал бирдамлик даражасига кўтарилди. Империализм ва реакция кучлари афғон халқига ва унинг революциясига қарши разилона уруш бошлаган пайтда Совет Иттифоқи Афғонистон мустақиллиги ва озодлигини, унинг ўз ривожланиш йўлини мустақил танлаб олиш ҳуқуқини қатъият билан қўллаб-қувватлаб чиқди.

Шу куяларда мард афғон халқи ўзининг порлоқ келажаги учун курашни давом эттирмоқда. Бизнинг зиммамизга оғир синовлар тушди — биз ҳам курашмоқдамиз, ҳам янги ҳаёт қурмоқдамиз. Шу кураш алангасида Афғонистон Халқ демократик партияси сиёсий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланмоқда, унинг сафлари ўсмоқда. Партия билан омманинг алоқаси тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Халқимиз АХДП раҳбарлигида ҳамма қийинчиликлар ва синовларни бартараф этмоқда, у албатта ғалаба қозонади. Бизнинг бунга ишончимиз комил, чунки содиқ дўстларимиз биз билан ҳамдамдирлар, улуғ Совет Иттифоқи биз билан ҳамдамдир!

Олтмиш йил — янги жамият қуришда, меҳнат аҳлининг тинчлиги ва бахт-саодати учун курашда қаҳрамонона солномадир, деди Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **К. Г. Вайно.** Бизнинг социалистик давлатимиз нақадар қудратли бўлиб қолганлиги, барча қардош республикалар нақадар миқёсда равнақ топганлиги шу йиллар ичида айниқса яхши кўриниб турибди. Уларнинг ҳозирги муваффақиятлари ленинча миллий сиёсатнинг буюк ҳаётий кучи нишонасидир. Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг докладида бу нарса зўр куч билан яққол ифодалаб берилди. Бу докладда совет халқининг буюк революцион жасорати, социализм тарихий ғалабаларининг ўзгармас аҳамияти чуқур ва атрофлича очиб берилди, босиб ўтилган йўл якунланди. Докладнинг хулосалари ва хулосалари ҳам мамлакамиз учун жуда катта назарий ва амалий аҳамиятга эгадир.

ССР Иттифоқи ташкил этилган сана тарихда узоқлашиб борган сайин Лениннинг социалистик республикаларни бир давлатга бирлаштиришдан иборат рўёбга чиқарилган ғояси, қардош халқларнинг ҳамдўстлиги ва ўзаро ёрдамининг бутун дунё олдида шу қадар кенг миқёсда, улувор намоён бўлмоқда. Аммо ҳамиша ҳам шундай бўлган эмас. Эстония ўтмишини эсга олайлик. Ҳали яқиндагина чегара уни Совет Иттифоқи халқларидан ўтиб бўлмайдиган жардек тўсиб қолганлигини ҳозир яшаб турган авлодларнинг эсида. Чегаранинг бир тарафида ўз мамлакатининг хўжайини бўлган халқнинг ғайрат-шижоати жўш урса, иккинчи тарафида қашшоқлик ва ҳуқуқсизлик ҳукмрон эди. Эстон халқи буржуазия ҳукмронлигининг ҳамма йилларида Совет Иттифоқи билан қайта бирлашиш учун революцион кураш олиб борди. Ниҳоят, 1940 йилда Эстония меҳнаткашлари манфур диктатурани ағдариб ташлаб, бошқа совет халқлари билан қардошларча иттифоқликда янги турмуш қуришни хоҳлашин билдирдилар.

Қардош халқлар ягона оилаcига кирган республика Совет Иттифоқининг бутун қудратидан, унинг бутун улуғлиги ва кучидан баҳраманд бўлди. Ҳозирги Совет Эстонияси — юксак даражада ривожланган, индустриал республикадир. Ҳозир у бутун 1940 йилда ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотини бир ҳафта ичида ишлаб чиқармоқда. Эстон қишлоқ хўжалигининг қиёфаси сифат жиҳатидан ўзгарди. Бизнинг қишлоқ хўжалигимиз — йирик чорвачилик комплекслардан, агрäр саноат бирлашмаларидан иборат. Фан ва маориф, маданият ва соғлиқни сақлаш тез суръатлар билан ривожланмоқда.

Аммо эришилган ҳамма ютуқлар чегара эмаслигини биз яхши тушунамиз. Бизда ҳали фойдаланилмаётган резервлар бор, нуқсонлар ҳам бор. Эстония меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини жанговар программа деб қабул қилдилар ва эришилган натижалар кўпайтириш, мамлакатнинг яхлит халқ хўжалик комплексига бундан ҳам зиёд ҳисса қўшиш учун бутун кучларини ишга соладилар.

Шундан кейин тантанали мажлис қатнашчилари самимий кутиб олган Финляндия Республикасининг президенти **М. Койвисто** сўзга чиқди. У Финляндия ҳукумати ва Финляндия халқи номидан Совет Иттифоқи халқларини Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги муносабати билан муборакбод этди. Мен совет кишиларининг ўз жамиятини қуриш соҳасида узоқ давом этган саботли меҳнатида эришган улуғвор ютуқларини юксак баҳолаш мақсадида шундай қилаяпман, деди президент.

Октябрь революцияси Ленин ғояларининг амалда рўёбга чиқиши учун йўл очди. Янги давлатнинг келажагига ҳамма жойда ҳам ишонавермадилар. Ҳозир энди ҳеч ким бундай янглишаётгани йўқ. Дунёда биринчи социалистик давлат қурилишида ўтган олтмиш йил мобайнида эришилган натижалар ҳаммаинг ҳурматига сазовор бўлмоқда. Ўз ҳаётининг дастлабки йилларида мутлақо яккаланиб қолган Совет давлати халқаро майдонда буюк давлат сифатида эътироф этилди, энди унинг сўзига бутун дунёда қулоқ солинмоқда ва унинг фикри юксак қадрланмоқда.

Финляндия президенти инсоният учун ядро қуроли солаётган хавф-хатарнинг олдини олишга чақирди. Гарчи бу хавф-хатар — кўпданоқ маълум бўлса ҳам ва қурол-яроғларни чеклаш муқаррарлиги принцип жиҳатидан ҳамма жойда эътироф қилинса ҳам, ядро қуролларининг миқдори муттасил кўпайиб бормоқда, деб таъкидлади у. Ядро қуролларининг янги типи самарадорлиги ва аксини қилувчи кучи қандай бўлишидан қатъий назар, унинг бирортаси ҳеч кимнинг хавфсизлигини мустаҳкамламайди. Инсониятнинг хавфсизлигини ядро уруши хавфининг олдини олишга ҳамда самарали контроллик остида эпчиллик ва тўла-тўкис қуролсизланишга эришиш мақсадида ядро қуроллари миқдорини ўзаро камайтиришга қаратилган конкрет тадбирлар йўли билангина мустаҳкамлаш мумкин. Яқинда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов Совет ҳокимиятининг дастлабки кунларидан бери СССР очиқ кўнгиллилик билан жавоб бераётган барча мамлакатлар билан ошкора, ҳалол ҳамкорликка тайёр эканини доимо изҳор этиб келганлигини уқтириб ўтди, деди нотиқ. Менинг назаримда, Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги, турли социал тузумдаги иккала мамлакат ўртасидаги муносабатлар бунинг яққол далилидир.

Келгуси йил кўкламида СССР билан Финляндия ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Шартнома тузилган кунга 35 йил тўлади. Бу шартнома мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ва ўзаро ишончга асосланган яхши қўшничилик муносабатларини барқарор қилди, ҳозир бу муносабатлар кенг миқёсда ҳар томонлама ўзаро фойдали ҳамкорликда ифодаланмоқда. Бу шартнома халқларимизнинг бир-бири билан ёнма-ён тинчликда яшаш иродасининг ифодаси бўлди, улар ўртасидаги тафовутни тан олди, аммо ҳеч бир ҳурофотсиз умумий манфаатлар йўлини излади, деди нотиқ.

СССР Қуролли Кучларининг жангчилари мажлис қатнашчиларини табрикладилар.

Табрикноманинг қатъий ва тантанали сўзлари зал гумбази остида ҳозир жанговар постда турган СССР гражданининг муқаддас ҳарбий бурчини ўтаётган кишиларнинг она-Ватанга қасамёди бўлиб янгради. Табрикномани генерал-майор **В. А. Копылов** ўқиб эшиттирди.

— Совет жангчилари ҳозирги халқаро вазиятнинг бутун мураккаблигини, тўхтовсиз давом этаётган қуролланиш пойгасининг хавфини чуқур англайдилар. Тинчликни империалистлардан сўраб олиш мумкин эмаслигини, уни ҳимоя қилиш зарурлигини совет жангчилари яхши тушунадилар. Шу сабабли Совет Қуролли Кучлари жуда юксак сергак бўлиб турибдилар, иттифоқдош армиялар билан биргаликда Ватанимиз, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари хавфсизлигини пухта равишда таъминламоқдалар ва агрессорга қақшатқич зарба беришга доим тайёрдирлар.

Ҳозир социалистик Ватаннинг қуролли ҳимоячилари сафларида мамлакатдаги барча миллат ва элатларнинг фарзандлари хизмат қилмоқдалар. Бу — интернационалист ватанпарварлар авлодининг ягона жанговар оиласидир.

(Давоми тўртинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси

КОММУНИЗМ БУНЁДКОРЛАРИНИНГ КАРДОШЛИК ИТТИФОҚИ

(Боши биринчи ва учинчи бетларда).

Ленин партияси, совет халқи социализм ғалабаларини ҳимоя қилишдек фахрли хизматни ўтаётган ўз фарзандларига қатъият билан ишонаверишлари мумкин.

Лениннинг ҳамиша сергак бўлинглар! — деган [illegible]

Социалистик Ватанни ҳимоя қилиш учун, ҳар қандай агрессияга кескин зарба бериш учун ўз кучларимизни [illegible]

Уч йил муқаддам СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги [illegible] Марказий Комитетининг Бош секретари, ЯХДР Олий Халқ Кенгаши Президиумининг Раиси, бош министр ўртоқ **А. Н. Муҳаммад** [illegible]

[illegible] ловчи куч-ғайратларини ва ташаббусларини юксак қадрлаймиз. Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг [illegible]

Африкадаги тараққийпарвар режимларга қарши фитнаси яққол кўриниб турибди.

Биз Совет Иттифоқининг империализмга ва сионизмга қарши курашаётган араб халқлари ҳаққоний ишини ва аввало фаластинлик араб халқининг ишини, унинг ўз тақдирини ўзи белгилаш, ўз ватанига қайтиб келиш ва ўзининг бирдан-бир қонуний вакили — Фаластин озодлик ташкилоти раҳбарлигида мустақил давлат тузиш ҳуқуқини доимо қўллаб-қувватлаётганлигини юксак баҳолаймиз, деди нотиқ.

Дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида иккала мамлакат ўртасида тузилган шартномага таянувчи Яман — Совет дўстлиги Яман халқи турмушидаги энг муҳим омиллардан бири бўлиб, мамлакатимизда Совет Иттифоқининг ёрдами билан амалга оширилаётган кўпгина иқтисодий, социал ва маданий ютуқларда ўз ифодасини топмоқда. Бу дўстлик ҳамиша бузилмас ва мустаҳкам дўстлик бўлиб қолмоқда, унинг олижаноб, инсонпарварлик ғоялари ва фазилатлари яман халқи билан совет халқининг мустаҳкам жанговар интернационалистик иттифоқи ифодаси сифатида авлоддан авлодга ўтаберади.

СССРнинг шонли юбилейи байрам қилиниши жуда катта халқаро аҳамиятга эга бўлиб, ер куррасидаги барча халқларнинг тинчлик ва социал тараққиёт учун курашини кучайтиришга кўмаклашадиган омил бўлиб хизмат қилади, деди мажлис аҳли қизғин кутиб олган КХРП Марказий Комитетининг Бош секретари, КХР Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ **Хенг Самрин.**

КПСС билан совет халқи босиб ўтган йўл инсоният асрий орзуларининг конкрет ифодаси, уларнинг тажрибаси эса бошқа халқлар учун илҳом манбаи ва сўнмас намуна бўлиб қолди.

Ленин ишлаб чиққан миллий сиёсат, пролетар интернационализми принципларига садоқат ҳозир бутун дунёда тинчлик таянчи, жаҳон революцион жараёнининг ишонган тоғи бўлиб турган Совет Иттифоқи енгилмас қудратини гарантияловчи энг муҳим омиллар бўлиб қолди.

Халқлар ўртасида дўстлик, тенглик, ўзаро ёрдам, ҳар томонлама ҳамкорликка асосланган муносабатларнинг янги формалари сизларнинг диёрингизда биринчи марта муваффақиятли амалга оширилган бўлса, ҳозир социалистик ҳамдўстликда ривожлантирилмоқда, халқаро турмушга ва давлатлараро муносабатларга қудратли таъсир ўтказмоқда.

Сизларнинг бой тажрибангиз ва ажойиб ютуқларингиз, деб уқтирди нотиқ, ҳозирги пайтда Осиё, Африка ва Лотин Америкаси халқлари озодлик, мустақиллик ва миллий суверенитетни қўлга киритиш ҳамда мустаҳкамлаш учун, тинчлик учун шиддатли кураш олиб бораётган бир пайтда алоҳида катта қиммат касб этмоқда.

Ҳозирги вазиятда ленинча миллий сиёсат, Совет Иттифоқининг тинчликни мустаҳкамлашга, қуролсизланиш проблемаларини ҳал этишга қаратилган тинимсиз куч-ғайратлари ва янги ташаббуслари айниқса муҳим аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда. Бу сиёсат ва шу ташаббуслар инсониятни, ҳозирги ва келгуси авлодларни ядро уруши фожиасидан омон асраш ишига, барча халқларнинг порлоқ келажагини ва равнақини таъминлаш ишига бебаҳо ҳисса бўлиб қўшилмоқда. Бу сиёсат — халқаро кескинликни юмшатишни қўпоришга, халқаро вазиятни кескинлаштиришга, қуролланиш пойгасини кучайтириш йўли билан ҳарбий устунликка эришишга интилаётган, Совет Иттифоқига, социализмга ва миллий озодлик ҳаракатига қарши жазавали кампанияни авж олдираётган империалист доираларнинг агрессив ва экспансиячилик муддаоларига қарши ишончли тўсиқдир.

Жазоир Халқ Демократик Республикаси Миллий Озодлик Фронти партияси Сиёсий бюросининг аъзоси, Бош министри ўртоқ **Муҳаммад бин Аҳмад Абдулғанини** ҳозир бўлган кишилар самимий кутиб олдилар. У ЖХДР Президенти, Миллий Озодлик Фронти партиясининг Бош секретари Шадли Бинжадиддан дўстлик, бирдамлик ва ҳурматномасини топширди, шунингдек Жазоир халқидан ва унинг раҳбарлари номидан қутлов, муваффақият ва равнақ тилади.

СССРнинг 60 йиллиги байрами, деди у, бизга халқларимиз ва мамлакатларимиз ўртасидаги мустаҳкам дўстликка содиқликни яна бир бор тасдиқлаш, шунингдек бу дўстликни халқларимиз тараққиёти ва равнақи манфаатлари йўлида, ялпи тинчлик манфаатлари йўлида ўзаро манфаат асосида бундан буён ҳам тинимсиз мустаҳкамлашга қатъий интилаётганлигимизни изҳор этиш имконини беради. Биз Совет Иттифоқининг олтмиш йил мобайнида совет халқлари тараққиёти ва фаровонлиги йўлида, бутун дунёда адолат ишини қўллаб-қувватлаш йўлида изчиллик билан сарфлаб келаётган тинимсиз куч-ғайратини юксак баҳолаймиз.

Совет Иттифоқига асос солинган кундан бери унинг инсоният тараққиёти, фан, цивилизация ишига ўз фарзандларининг бунёдкорлик даҳоси, уларнинг меҳнати ва берган қурбонлари туфайли қўшиб келаётган буюк ҳиссаси тарихда абадий сақланиб қолади. «Учинчи дунё» халқлари Совет Иттифоқининг озодлик учун ва қолоқликни тугатиш учун шу халқлар олиб борган кураш билан бирдамлигини ҳеч қачон унутмайдилар, унинг мазкур халқлар ҳамма жойда олиб борган курашга берган доимий бебаҳо ёрдамини ҳеч қачон унутмайдилар.

Ҳозирги халқаро вазият алоҳида ташвиш туғдирмоқда. Кескинликни юмшатиш ўрнига аста-секин халқаро кескинлик ҳукмрон бўлиб олмоқда. Империализм тобора кўпроқ агрессив тус олиб, дунёнинг кўпгина қисмларида ошкора тазйиқ ўтказмоқда, бунда бевосита дўқ-пўписа қилиш ва бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашиш стратегиясидан тобора кенг миқёсда фойдаланмоқда.

Тинчлик ва кескинликни юмшатиш бир-биридан ажралмасдир, улар ер куррасининг ҳамма районларини ўз ичига олиши керак. Ривожланаётган мамлакатларнинг халқлари Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик давлатларнинг бирдамлиги, мададкорлиги ва ҳамжиҳатлигидан ҳамиша баҳраманд бўлиб келганлар. Биз синов дамларида ҳам, ғалабаларимиз кунларида ҳам бирга бўлганмиз. Биз тинчлик ва тараққиёт учун, янги, одилона халқаро тартиб ўрнатилиши учун бундан буён ҳам тинимсиз курашаверамиз.

Биз Жазоир — Совет муносабатларининг характеридан чуқур мамнуният изҳор этамиз, ўзаро ҳурматга, самимий дўстликка асосланган ва халқларимизнинг манфаатларига тўла-тўкис мос бўлиб тушадиган ҳамкорлигимиз натижаларини юксак қадрлаймиз.

* * *

Тантанали мажлис қатнашчилари «Жаҳон парламентлари, ҳукуматлари, сиёсий партиялари ва халқларига» Мурожаатномани якдиллик билан қабул қилдилар. Уни КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, РСФСР Олий Совети Президиумининг аъзоси, В. И. Ленин номидаги Иваново камволь комбинатининг тўқувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати ўртоқ **В. Н. Голубева** ўқиб эшиттирди.

Ҳозир бўлган кишилар халқлар ўртасида дўстлик, тинчлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган шу муҳим ҳужжатни маъқуллашларини қизғин қарсаклар билан изҳор этдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлиги 60 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси ёпиқ деб эълон қилинади. Ҳамма ўрнидан туради. Совет Иттифоқининг Давлат Гимни янграйди.

Залда гулдурос қарсаклар бошланади, «КПССга шон-шарафлар!», «Совет халқига шон-шарафлар!», «Ленинчи Марказий Комитетга шон-шарафлар!» деган хитоблар янграйди.

(ТАСС).

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ

Афғонистон Демократик Республикаси ташқи ишлар министри Шоҳмуҳаммад Дўст бир неча кун Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турди. У Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан танишди, АДРнинг Тошкентдаги Бош консулхонаси очилишида иштирок этди, Хива ва Бухорога сафар қилди.

Шоҳмуҳаммад Дўст партия ва совет ташкилотларининг, меҳнаткашлар коллективларининг вакиллари билан, Тошкентнинг олий ва ўрта махсус ўқув юртларида таълим олаётган афғон студентлари билан учрашди.

— Афғонистон Демократик Республикаси, — деди Шоҳмуҳаммад Дўст, — кўп миллатли давлатдир. Апрель революциясидан кейин Афғонистон Халқ демократик партияси, мамлакатимиз ҳукумати ўз куч-ғайратларини барча элатлар ва миллатларни янги асосларда турмушни ўзгартириш учун курашга жалб этишга сарфламоқдалар. Ана шу катта ва бунёдкорлик ишида Совет Иттифоқида миллий масалани ҳал этиш тажрибаси биз учун жуда муҳимдир. Советлар мамлакатининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати ҳужжатларида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Юрий Владимирович Андроповнинг нутқларида аниқ таърифлаб берилган тинчликсевар сиёсатни мамлакатимиз аҳолиси чуқур тушуниб кутиб олмоқда. Халқимиз Совет Иттифоқининг барча тинчлик ташаббусларини астойдил табрикламоқда, чунки бу ташаббуслар янги уруш хавфининг олдини олишга, ер юзида тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган бўлиб, мустақил ривожланиш йўлига ўтиб олган халқларга кенг истиқболларни очади.

— Ўзбекистонда бўлишим менда зўр таассурот қолдирди. Самимий ва яхши дўстларимиз — совет кишиларининг экономика, маданият, илм-фанни ривожлантиришдаги муваффақиятлари бизни қувонтирмоқда. Совет Иттифоқи халқлари қардошлик оиласидаги тенгларнинг тенги бўлган Ўзбекистон ССР бунинг ёрқин намунасидир. Шу кунларда Совет Иттифоки халқлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини тантанали суратда нишонламоқдалар.

Афғон халқи совет халқига чуқур дўстлик ва миннатдорчилик туйғуларини изҳор этмоқда. Улуғ Ленин мамлакатларимизнинг шу дўстлиги ва тинч ҳамкорлигига асос солган эди. Бу муносабатлар Апрель революциясидан кейин кенг кўламда ва ҳар томонлама ривожланиб тобора мустаҳкамланмоқда ва ривожланмоқда.

Тошкентда мамлакатимизнинг Бош консулхонаси очилганлиги совет ва афғон халқларининг ҳамжиҳатлиги ва бир-бирига яқинлашуви ишидаги яна бир қадамдир. Совет Иттифоқи, шу жумладан Ўзбекистон экономика ҳамда маданиятни қарор топтириш ва ривожлантиришда катта ёрдам бермоқда. Ҳозир Афғонистонда барча йирик объектлар совет дўстларимизнинг ёрдамида, энг янги технология асосида, совет лойиҳаларига мувофиқ барпо этилмоқда. Тобора кўпроқ афғон йигит ва қизлари Совет Иттифоқида олий ва ўрта маълумот олмоқдалар.

Янги ҳаёт қурилишида мамлакатимизга кўрсатаётган ғоят катта ёрдам учун афғон халқи, Афғонистон Халқ демократик партияси ва республика ҳукумати номидан совет кишиларига чин қалбдан ташаккур изҳор этаман.

Афғонистон Халқ демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Революцион Кенгаш Раиси Бабрак Кармал бошчилигидаги Афғонистон делегациясининг Москвада, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган юбилей тантаналарида иштирок этаётганлиги мамлакатларимиз ўртасида дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш йўлида қўйилган яна бир муҳим қадам бўлади, деди пировардида Шоҳмуҳаммад Дўст.

(ЎзТАГ).

АДР ташқи ишлар министри Шоҳмуҳаммад Дўст Тошкентда АДР Бош консулхонаси очилишида нутқ сўзлаяпти. **ЎзТАГ фотохроникаси.**

СССР ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА

Ўзбекистон пойтахтининг ўқув юртларида таълим олаётган афғон студентлари совет халқи ва бутун тараққийпарвар инсониятнинг улкан байрами — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонладилар. Улар 22 декабрь куни бўлиб ўтган митингни шонли юбилейга бағишладилар. Митингда Осиё, Африка, Лотин Америкасидаги кўплаб мамлакатлардан Тошкентга ўқиш учун келган йигит ва қизлар иштирок этишди.

Митинг қатнашчилари ССР Иттифоқининг ташкил этилиши унинг составига кирувчи барча миллат ва элатларнинг иқтисодий ва маданий ривожланиши учун кенг имкониятлар яратиб берганлигини таъкидладилар. Ленин даҳосининг ва меҳнаткашлар оммасининг иродаси билан вужудга келган Совет Иттифоқи ер юзидаги кишилар учун социал адолат ва қардошларча дўстлик намунаси бўлиб қолди. Афғон ёшлари вакиллари янги ҳаёт қуришда афғон халқига ҳар томонлама ёрдам бераётганлиги учун Совет Иттифоқига чуқур миннатдорчилик изҳор этдилар. Улар КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг Москвадаги тантанали мажлисда қилган докладида совет ташқи сиёсатининг тинчликсеварлиги яна бир бор ишончли тарзда тасдиқланганлигини, бу сиёсатни ер юзидаги барча тараққийпарвар кучлар қизғин маъқуллаб, қўллаб-қувватлаётганликларини таъкидладилар.

Митингда АДРнинг Тошкентдаги Бош консули Муҳаммад Насим Жўя нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

БАЙРОҚ ТОПШИРИЛДИ

Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти (СОЮЗНИХИ) коллективи партия аграр сиёсатини амалга оширишнинг олдинги маррасида меҳнат қилмоқда. Институт лабораторияларида ғўзанинг самарали навлари яратилиб пахтазорларда синаб кўрилди, бу ерда деҳқончиликнинг, суғориладиган ерлар ҳосилдорлигини оширишнинг илғор усуллари ишлаб чиқилиб пахтакорларга тавсия этилмоқда. Институт олимлари пахта етиштиришнинг индустриал Тошкент технологиясини ишлаб чиқиш ва жорий этишга катта ҳисса қўшдилар.

Ленин орденли ва Халқлар дўстлиги орденли Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига ўтказилган социалистик мусобақада юксак кўрсаткичларга эришганлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди. Юксак мукофот коллективга тантанали вазиятда топширилди. Институт олимлари, барча ходимлари аграр фанни янада ривожлантириш, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида унинг ролини ошириш, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун ўзларининг бутун куч ва билимларини сарфлайдилар, деб ваъда бердилар.

(ЎзТАГ).

САМАРҚАНД ЧОРВАДОРЛАРИ РАПОРТИ

Самарқанд области чорвадорлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг тарихий қарорларини, мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдирган ҳолда чорвачилик маҳсулотлари барча турларини давлатга сотиш планини 15 декабрда бажардилар, қорамоллар сонини анча кўпайтирдилар, уларнинг зотини яхшиладилар ва маҳсулдорлигини оширдилар.

Областнинг тайёрлов пунктларига ҳамда қайта ишлаш корхоналарига 37,8 минг тонна гўшт, 102 минг тонна сут, 88 миллион дона тухум, 263 мингта қоракўл тери, 2545 тонна жун етказиб берилди. Давлатга сотилган гўшт, сут ва тухум ҳажми сезиларли даражада ўсиши таъминланди. Бу маҳсулотларнинг сифати анча яхшиланди.

Оқдарё, Ургут, Пастдарғом, Пайариқ, Пахтачи, Большевик районларининг, Каттақўрғон чорвачилик саноат комплексининг чорвадорлари меҳнат ғалабасига салмоқли ҳисса қўшдилар.

Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш давом этмоқда.

(ЎзТАГ).

ЛЕНИН ИШИГА СОДИҚМИЗ

Совет Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланиб Тошкент комсомоллари ва ёшларининг 21 декабрь куни бўлиб ўтган митинги қатнашчилари нутқларида Лениннинг ўлмас ғояларига, Коммунистик партия ишига садоқат сўзлари янгради. Республика пойтахтининг ишчи ёшлари, олимлари, ижодкор зиёлилари вакиллари, студентлар СССР Халқлари дўстлиги музейига тўпланишди.

Митинг иштирокчилари ВЛКСМ Марказий Комитетига йўллаган табрикномасида КПСС XXVI съезди, мамлакат комсомоли XIX съезди қарорларини амалга ошириш учун ёшликнинг бутун қалб ҳароратини, ғайрат-шижоатини сарфлаймиз, деб ваъда бердилар.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Енгил саноат корхоналарида ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш юзасидан социалистик мажбуриятларни бажарганликлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми енгил саноат объектлари қурилишининг алоҳида ўрнак кўрсатган қатнашчилари — «Узпромвентиляция» тресги Оққовоқ механизациялашган кўчма колоннасининг прораби Владимир Яковлевич **Головатенко,** 163-трест 4-қурилиш-монтаж бошқармаси дурадгорлар бригадири Пўлат Примович **Давронов,** «Бухараоблсельхозстрой»га қарашли 20-трестнинг 2-механизациялашган кўчма колоннаси хўжалик ҳисобидаги ғишт терувчилар бригадасининг бошлиғи Латиф **Каримов,** 10-қурилиш трестига қарашли Наманган қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи Сайдулла **Сайфутдинов,** «Андижанводстрой» трестига қарашли 3-механизациялашган кўчма колонна участка бошлиғи Воҳиджон **Ҳамидов** ўртоқларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор»;** Наманагандаги нотўқима материаллар ишлаб чиқариш бирлашмаси мастерининг ёрдамчиси Маматжон **Ғуломов,** Қўқондаги хром чарм заводининг дурадгори Иван Иванович **Краснов,** КПСС XXV съезди номидаги Бухоро тўқимачилик комбинати биринчи тўқув фабрикасининг тўқувчиси Валентина Ильинична **Климова** ўртоқларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими»;** Тошкент экспериментал-механика заводининг директори Лев Борисович **Гершберг,** «Узколхозстрой» давлат-кооператив бирлашмаси раисининг ўринбосари Самвел Осипович **Сааков** ўртоқларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер»** фахрий унвонларини берди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми енгил саноат корхоналарида ишлаб чиқариш қувватларини муддатидан илгари ишга тушириш ва ўзлаштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажарганликлари учун енгил саноат объектлари қурилишининг алоҳида ўрнак кўрсатган қатнашчиларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига 60 йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ишлар бошқармаси бўлим мудирининг ўринбосари ўртоқ Петр Иванович **Куликовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги ва туғилган кунига 60 йил тўлганлиги муносабати билан Самарқанд область халқ контроли комитетининг раиси ўртоқ Абдусалом **Махсумовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми граждан авиацияси самолётлари учишини метеорологик жиҳатдан таъминлаш соҳасида кўп йил бенуқсон ишлаганлиги учун ва Тошкент авиация метеорология зонал маркази ташкил этилганлигига 50 йил тўлиши муносабати билан авиация метеорология марказининг алоҳида ўрнак кўрсатган ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил бенуқсон ишлаганлиги, республика сув хўжалигини ривожлантиришга катта шахсий ҳисса қўшганлиги учун ҳамда туғилган кунига саксон йил тўлиши муносабати билан В. Д. Журин номли Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходими ўртоқ Раҳматулла Алимович **Алимовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 10.05 — Ҳаммаси учун жавобгар. Бадиий фильм. 1-серия. 11.10 — Горнчилар, қаердасиз! 11.55 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Шахмат мактаби. 16.50 — Ўқувчилар билан учрашув. 17.35 — РСФСР халқ артисти В. Третьяков чалади. 18.25 — Миллионлар ленинча университети. 18.55 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Чин қалбдан. 21.30 — Время. 22.30 — Концерт. 23.05 — Рус музейи. 23.35 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.40 — Умумий биология. 10.00 — Илмий-оммабоп фильм. 10.10 ва 14.30 — Испан тили. 11.05 — Шушенскоедаги уйча. 11.35 ва 12.45 — Зоология. 12.00 — Оналар мактаби. 12.30 — Сибирь нефрити. 13.10 — Астрономия. 13.40 — В. Вересаев асарлари саҳифаларида. 15.00 — Оппоқ қордаги лайлаклар. 15.20 — Шаҳарликлар. Бадиий фильм. 16.45 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — И. Липницкий ва А. Гур баянчилар дуэти чалади. 19.10 — Поэзия. 20.00 — Спорт ҳафталиги. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Дўстларимиз чеҳраси. 21.30 — Время. 22.30 — Ҳаммаси учун жавобгар. Бадиий фильм. 2-серия. 23.35 — Волейбол бўйича СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Ўйлаб топ. 12.00 — Тоза доска. Бадиий фильм. 12.30 — Зоология. 18.05 — Мультфильм. 18.20 — Ёшлик. 18.50 — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёрдамчи хўжаликлар кенг қулоч ёйсин. 20.00 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбек халқ қўшиқларидан концерт. 21.30 — Время. 22.30 — Қизил майдон. Бадиий фильм. 1-серия. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Назарий механика. 19.10 — Қизиқарли математика. 19.40 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига. 21.00 — Қонун қўриқчилари. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Классик куйлардан концерт. 9.30 — Халқ талантлари ижро этади. 9.50 — Кишилар саломатлиги — халқнинг асосий бойлиги. 12.10 — Гулла, яшна, қўриқ ўлка! 13.00 — Малши. 14.00 — Табаррук замин. 16.00 — Дугоналар. 16.40 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 18.15 — Бош йўналишда. 19.25 — Ёшлик. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Биз қишлоқда яшаймиз. 21.30 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — Замонавий халқ қўшиқлари.

КАТТАҚЎРҒОН ШАҲРИДАГИ

32-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1982-83 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

Билим юрти қуйидаги ихтисосликлар бўйича кадрлар тайёрлайди: токарь, саноат ускуналари ва электр қурилмалари бўйича электро-монтёр, автомашина ва саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, электр пайвандчи-монтажчи, дурадгор, механика-йиғув ишлари слесари, автоматика ва контроль-ўлчов асбоблари слесари, фрезерчи.

БИЛИМ ЮРТИГА 8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН 15—20 ЁШЛИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчилар танлаган касблари бўйича диплом ва ўрта маълумот ҳақида аттестат оладилар.

Ўқиш муддати уч йил.

Ўқувчилар кунига уч маҳал овқат, кийим-бош, пойабзал ҳамда ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар ўрта махсус ва олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, билим юрти директори номига ёзилган ариза, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, турар жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, ота-онасининг иш жойидан справка.

Ҳарбий хизматга чақирилиш ёшидагилар ҳарбий рўйхатдан ўчиб келишлари лозим.

Билим юрти адреси: Каттақўрғон шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 21-уй. Телефонлар: 33-48, 33-02, 34-09.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23/XII да **Пётр Биринчи,** 25/XII да **Мангулик.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/XII да, **Рўё,** 24/XII да **Аризасига кўра.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/XII да **Хотинимнинг эри,** 24/XII да **Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Суръат Пўлатов ва Наима Пўлатованинг ижодий кечаси** (19.00).

Р. 03383. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А.—293.